

แนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศ
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

โดย

นายมงคล วิมลรัตน์
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 65
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2565 - 2566

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “แนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์ ของ นายมงคล วิมลรัตน์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 65 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2565 – 2566

พลโท

(ชาติชาย ชัยเกษม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

ผู้วิจัย นายมงคล วิมลรัตน์ **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ 65

ผลการวิจัย เรื่อง แนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในครั้งนี้ ทำให้ทราบสถานการณ์ และกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการกีฬาในปัจจุบัน ซึ่ง พบว่า การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาใช้กลไกการขับเคลื่อน
ผ่านแผนระดับที่ 2 คือ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นศักยภาพการกีฬา โดยมีการใช้กลไก
การขับเคลื่อนโดยหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18
พฤษภาคม 2564 และได้ถ่ายทอดการดำเนินการลงสู่แผนระดับที่ 3 คือ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ
ผ่านกลไกคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิ
จากเอกสารทางวิชาการ แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการกีฬา จำนวน 4 ท่าน พบว่า การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา
ที่ผ่านมา ยังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร มีหลายตัวชี้วัดยังไม่ผ่านตามเป้าหมายที่กำหนด โดยสาเหตุหลัก
พบว่า ยังมีปัญหาทั้งทางด้านโครงการ บุคลากร งบประมาณ แผนปฏิบัติการ การติดตามและ
ประเมินผล และการประชาสัมพันธ์

ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาของ
ประเทศให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ผ่านแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ประกอบด้วย
(1) A – Awareness การประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ (2) B – Budgeting การงบประมาณ
(3) C- Contributing Factor การสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมาย (4) D – Driven การขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาอย่างบูรณาการ และ (5) E - Evaluation การติดตามและประเมินผล
ตลอดจนกำหนดกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับหน่วย
ประสานงาน ไปจนถึงระดับปฏิบัติ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬามีรูปแบบการ
ดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
ได้ต่อไป

Abstract

Title Appropriate guidelines to drive the country's sports under the 20-year national strategy
Field Strategy
Name Mr. Mongkon Wimonrat **Course** NDC **Class** 65

The results of this research reveal the status and process of driving the current national strategy for sports. It was found that the National Strategy on Sports relies on a mechanism to drive through the 2nd level plan, namely the Master Plan under the National Strategy on Sports Potential, with a mechanism driven by the principle of cause-and-effect relationship (XYZ) according to the Cabinet resolution of May 18, 2021. However, based on the analysis of data from secondary data from academic papers, theoretical concepts. Relevant research and interviews with 4 sports experts found that the implementation of the national strategy in sports in the past has not been as successful as it should be. There are many indicators that have not yet met the target. Personnel, budget, action plan, monitoring and evaluation, and public relations

Therefore, the researcher has determined appropriate guidelines to drive the country's national sports strategy to achieve the 20-year national strategy through key action guidelines including (1) A – Awareness, public relations and awareness building, (2) B – Budgeting, (3) C- Contributing Factor, (4) D – Driven, driving the national strategy in sports in an integrated way, and (5) E - Evaluation, monitoring and evaluation. There is a concrete operating model. Able to drive operations to achieve the 20-year national strategic goals.

คำนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการกีฬาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 และได้จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566-2570) โดยเป็นแผนระดับที่สาม เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานด้านการพัฒนาการกีฬาของประเทศในทุกมิติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้พยายามขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้บรรลุเป้าหมาย แต่ก็มีข้อจำกัดบางประการ ผู้วิจัย เห็นว่า การศึกษากระบวนการขับเคลื่อนแผนด้านการกีฬาทั้งระบบ เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน สภาพปัญหา และแนวโน้มในอนาคต และนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จะเป็นการช่วยให้การพัฒนาการกีฬาของประเทศในทุกมิติบรรลุผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

(นายมงคล วิมลรัตน์)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 65

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
วิธีดำเนินการวิจัย	2
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
คำจำกัดความ	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาของประเทศ	6
หน่วยงานภาครัฐในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยว	
และกีฬาที่ขับเคลื่อนการกีฬาในปัจจุบัน	10
กลไกการขับเคลื่อนแผนอื่น ๆ ในประเทศไทย	11
แนวคิดเกี่ยวกับการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ	18
ทฤษฎีการบริหารจัดการ	21
ทฤษฎีการบูรณาการ	23
ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่า	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
กรอบแนวคิดของการวิจัย	29
สรุป	29
บทที่ 3 สถานภาพและผลการดำเนินงานการขับเคลื่อน	
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา	31
ผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา	31
ผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ	41
สรุป	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 แนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา	51
ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	51
แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา	59
สรุป	71
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	73
สรุป	73
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	79
ประวัติย่อผู้วิจัย	83

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
2 - 1	กระบวนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 สู่การปฏิบัติ	16
2 - 2	แผนผังความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่มีส่วน ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3	18
2 - 3	แสดงโมเดล Value Chain ของ M.E.Porter (1980)	25
3 - 1	ความหมายของ XYZ ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)	34
3 - 2	ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย เป้าหมาย140101 คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น	36
3 - 3	ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย เป้าหมาย 140201 นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จ ในการแข่งขันระดับนานาชาติ	37
3 - 4	ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย เป้าหมาย 140301 บุคลากรด้านการกีฬา และนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น	38
4 - 1	วิพากษ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา ผ่านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่า	60
4 - 2	แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่การบรรลุ เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา	65
4 - 3	แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่การบรรลุ เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา	70

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
4-1 ข้อมูลงบประมาณของหน่วยงานสนับสนุนภารกิจด้านกีฬา ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกีฬาเป็นเครื่องมือทางสังคมที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของประชาชน หลายประเทศทั่วโลกได้ส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายจนกลายเป็นวิถีชีวิต เนื่องจากการกีฬาเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างสุขภาพทั้งสุขภาพกายที่ป้องกันโรคร้ายไข้เจ็บ และสุขภาพใจ ในหลายกรณีการกีฬาสามารถเป็นเครื่องมือด้านความมั่นคงในการเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในพื้นที่ รวมทั้งเป็นศูนย์รวมจิตใจในการสร้างแรงบันดาลใจของคนในประเทศ การหล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ตลอดจนการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการกีฬาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่ง ปี 2560 เกิดจุดเริ่มต้นสำคัญในการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายด้านการกีฬาของประเทศ กล่าวคือ มีการบรรจุถ้อยคำ “การกีฬา” ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 นับเป็นครั้งแรกที่มีการบรรจุถ้อยคำ ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนและยั่งยืนในการพัฒนาการกีฬาของประเทศ ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561 เพื่อเป็นหลักการสำคัญของการกำหนดทิศทางและกระบวนการบริหารจัดการการกีฬาของประเทศให้มีความชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ประกอบกับในปีเดียวกันยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2561 ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาใน ยุทธศาสตร์ชาติ (3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ถ่ายทอดลงสู่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 14 ศักยภาพการกีฬา โดยมีเป้าหมายในภาพรวม คือ คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้น ด้วยกีฬา และกำหนดตัวชี้วัดคืออายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 โดยจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566-2570) ซึ่งเป็นแผนระดับที่สาม เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานด้านการพัฒนาการกีฬาของประเทศในทุกมิติ และขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างไรก็ตามจากผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ผ่านมา พบว่าสถานการณ์กีฬาของประเทศไทยยังอยู่ในสถานะที่ยังต้องการพัฒนาอย่างมาก เนื่องจากยังไม่สามารถดำเนินงานการพัฒนากีฬาในแต่ละภาคส่วนให้บรรลุผล

ตามที่กำหนดได้ กล่าวคือ ตัวชี้วัดที่กำหนดส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย มีการกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ยังขาดการบูรณาการการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการบูรณาการในการรวบรวมและวิเคราะห์ฐานข้อมูล (Data Analytic) ที่ใช้ร่วมกันภายในและภายนอกองค์กรอย่างเป็นระบบ รวมทั้งขาดกลไกในการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานในแต่ละประเด็น การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งอาจส่งผลให้การดำเนินงานด้านการกีฬาของประเทศไม่บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จึงจำเป็นต้องศึกษาวิจัยกระบวนการขับเคลื่อนแผนด้านการกีฬาทั้งระบบเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน สภาพปัญหา และแนวโน้มในอนาคต เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพ และกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา
3. เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่กำหนด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาการศึกษาครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน

2. ขอบเขตระยะเวลา

ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2565 – 31 พฤษภาคม 2566 (ระยะเวลา 6 เดือน)

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย ตำรา บทความวิจัย บทความวิชาการ และข้อมูลภาคสนามซึ่งข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษานำมาเรียบเรียงด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Analytic Induction) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การค้นคว้า รวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์

ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร (Documentary Research) เช่นหนังสือ ตำราวารสารวิชาการ เอกสารราชการ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบายที่เกี่ยวข้องด้านการกีฬา และแนวทางการขับเคลื่อนแผนระดับต่าง ๆ

2. การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการตอบแบบสอบถามปลายเปิด

3. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

เพื่อเรียนรู้สถานการณ์ในปัจจุบัน และสาเหตุแห่งปัญหา ในการนำมากำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่กำหนด

4. การนำเสนอข้อมูล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบสถานภาพ และกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในปัจจุบัน
2. ทราบปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา
3. ประเทศไทยมีแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่กำหนด

คำจำกัดความ

การวางแผน	หมายถึง	การวางแผนเป็นกระบวนการในการกำหนดเป้าหมายไว้ในอนาคต การกำหนดในการใช้ทรัพยากร และการปฏิบัติที่จะให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ การวางแผนจะเกี่ยวข้องกับภารกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งต้องอาศัยการตัดสินใจทางเลือกที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่เลือกไว้
การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ	หมายถึง	กระบวนการที่ผู้บริหารแปลงกลยุทธ์และนโยบายไปสู่แผนการดำเนินงาน กำหนดรายละเอียดด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงบประมาณ หรือวิธีการดำเนินงาน ซึ่งกระบวนการนี้อาจจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงภายในด้านวัฒนธรรม โครงสร้าง หรือระบบการบริหาร เพื่อให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม
การจำแนกแผน 3 ระดับ	หมายถึง	การจำแนกแผนตามคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 เห็นชอบการจำแนกแผนออกเป็น 3 ระดับประกอบด้วย แผนระดับที่ 1 โดยมียุทธศาสตร์ชาติ เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในห้วง

ระยะเวลา 20 ปี (พ.ศ. 2561 -2580) ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในระยะเวลาที่กำหนด

แผนระดับที่ 2 ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

แผนระดับที่ 3 ได้แก่ แผนปฏิบัติราชการรายปี แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี แผนปฏิบัติการด้าน ... และแผนอื่น ๆ ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ

แผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา ได้แก่ (ร่าง) แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566-2570)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กำหนดการกีฬาในยุทธศาสตร์ชาติ

หมายถึง

(3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และมีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (14)

หมายถึง

ศักยภาพการกีฬา กำหนดเป้าหมายระดับประเด็น คือ คนไทยมีสุขภาพดี มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกติกามากขึ้นด้วยกีฬา มีตัวชี้วัดที่ต้องบรรลุ ได้แก่ ดัชนีศักยภาพการกีฬา เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ในปี 2580 มีเป้าหมายระดับแผนย่อย 3 เป้าหมาย ได้แก่

1. คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น
2. นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ
3. บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น

เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทในระดับแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

9.2 คณะอนุกรรมการผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบคณะที่ 2 ด้านการปราบปรามการทุจริต เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทในระดับ แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

9.3 คณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จังหวัด เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระดับพื้นที่

ทั้งนี้ การติดตามผลการดำเนินงานมีแนวทางการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระบวนการติดตามและประเมินผลจึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผน สามารถรับทราบผลการดำเนินการรวมถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการเป็นระยะ รวมถึงสามารถวางแผนเพื่อปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินการให้มีความเหมาะสมต่อทรัพยากรสภาพแวดล้อมในการดำเนินการ ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปี

10. กลไกขับเคลื่อน (ร่าง) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570)

(ร่าง) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570) มีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ท.ท.ช.) เป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณา กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งให้ความเห็นและกำกับดูแลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมีการกำหนดหน่วยงานขับเคลื่อนแผนฯ ในแต่ละยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน และมีการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ผ่านคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวแต่ละเขต คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ และคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ มุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจและการกำหนดการดำเนินงานที่จะเกิดขึ้นในภาพรวม การขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานเชิงบูรณาการ การหาทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล และ การทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติการภายใต้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ แสดงได้ ดังแผนภาพ

บทที่ 3

สถานภาพและผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการกีฬา

การวิจัยบทนี้มุ่งศึกษาสถานภาพและผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา และปัญหาอุปสรรคในระยะที่ผ่านมา เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสถานภาพ และกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในปัจจุบัน และวัตถุประสงค์ในข้อที่ 2 ในการศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา โดยจะเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการกีฬาที่ผ่านมา ทั้งการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ประเด็นศักยภาพการกีฬา การวิพากษ์การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ประเด็นศักยภาพการกีฬา รวมทั้งการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ และการวิพากษ์การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติในปัจจุบัน ไปจนถึงการสังเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำผลการศึกษาวิจัย ไปประกอบกับผลการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ออกมาเป็นแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ปัจจุบัน

ผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา

1. ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ บนฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและการใช้กีฬานันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคี โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ คนไทยมีสุขภาพดีขึ้นมีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกติกามากขึ้นด้วยกีฬา โดยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อ และสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ กำหนดว่า “คนไทยมีสุขภาพดีขึ้นมีน้ำใจในนักกีฬา และมีวินัย เคารพกติกามากขึ้นด้วยกีฬา มีตัวชี้วัดที่ต้องบรรลุ คือ อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 68 ปี โดยจากการสรุปผลการดำเนินงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพบว่า (2565) ในปี พ.ศ. 2565 พิจารณาจากข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี ที่จัดทำโดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) มีการเก็บข้อมูลในปี 2543 คนไทยมีอายุคาดเฉลี่ย 62.6 ปี ในปี 2553 คนไทยมีอายุคาดเฉลี่ย 67.1 ปี ในปี 2558 คนไทยมีอายุคาดเฉลี่ย 68 ปี และข้อมูลล่าสุดในปี 2562 คนไทย

มีอายุคาดเฉลี่ย 68.3 ซึ่งบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2565 ที่ 68 ปี อย่างไรก็ตามหากพิจารณา จำแนกตามเพศจะพบว่า เพศชายอายุคาดเฉลี่ยอยู่ที่ 65.9 ปี ซึ่งยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย ประกอบกับ ข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชากรไทยจากข้อมูลการพัฒนาตัวชี้วัดโลกของธนาคารโลก พบว่า อายุคาดเฉลี่ยของประชากรไทยในภาพรวมใน พ.ศ. 2562 อยู่ที่ 77.2 ปี จึงเป็นผลให้บรรลุค่า เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีข้อจำกัดจากการเก็บข้อมูลโดยองค์ระหว่งประเทศ ซึ่งมีได้มีการเก็บข้อมูลทุกปี ส่งผลให้ไม่สามารถวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับตัวชี้วัด ดังกล่าวอาจไม่สะท้อนเป้าหมายที่แท้จริง ดังนั้น ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (14) ศักยภาพการศึกษา (พ.ศ.2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและ ค่าเป้าหมายจากอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 68 ปี เป็นดัชนีศักยภาพการศึกษา (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2570 ในห้วงปี 2571-2575 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ในห้วงปี 2576-2580 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อย กว่าร้อยละ 20 เพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากขึ้น โดยมีการจัดทำดัชนีใหม่ในลักษณะดัชนีรวม (Composite Index) ซึ่งคำนวณโดยใช้ข้อมูลอย่างน้อย 1) ร้อยละของประชากร 15 ปีขึ้นไปที่ออก กำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ จากรายงานสำรวจข้อมูลการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาของ ประชาชน ประจำปี จากกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2) ค่าเฉลี่ยดัชนีมวลกาย (Body Mass Index :BMI (Kg/m²)) ของประชาชนอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ของกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 3) ร้อยละของประชาชน อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่ไม่มีโรคประจำตัว ของกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และ 4) ร้อยละของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพต่อ ค่าใช้จ่ายภาคครัวเรือนทั้งหมดของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้ หากมองถึงลงไปถึงเป้าหมายตามแผนแม่บทย่อย จะสามารถสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาได้ ดังนี้

1.1 เป้าหมาย 140101 คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่าง สม่าเสมอเพิ่มขึ้น : กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2565 ได้แก่ ประชาชนทุกภาคส่วนของ ประชากรทั้งหมดออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 โดยสถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 - 2565 ภาพรวมของประชากรไทยที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมออยู่ที่ร้อยละ 26.56 พ.ศ. 2565 อยู่ที่ร้อยละ 40.49 พ.ศ. 2563 อยู่ที่ร้อยละ 41.82 พ.ศ. 2564 อยู่ที่ร้อยละ 36.47 และมีแนวโน้มที่ประชากรไทย กลับมาออกกำลังกายเพิ่มขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2565 อยู่ที่ร้อยละ 40.38 ส่งผลให้สถานการณ์อยู่ในระดับ บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (14) ศักยภาพการศึกษา (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีการปรับชื่อตัวชี้วัดเพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากขึ้นเป็น สัดส่วน ของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่าเสมอต่อประชากรทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ) โดยจะต้องมีค่า เป้าหมาย ตลอดแต่ละห้วง 5 ปี ในห้วงปี 2566-2570 เฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ในห้วงปี 2571 - 2575 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ในห้วงปี 2576-2580 เฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

1.2 เป้าหมาย 140201 นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับ นานาชาติ : กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 ได้แก่ อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรม กีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย อันดับ 7 ในระดับเอเชีย โดยสถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 - 2565 ภาพรวมนักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติ ของนักกีฬาไทยในระดับเอเชียมีแนวโน้มลดลง พิจารณาเทียบเคียงได้จากมหกรรมกีฬาที่สมาพันธ์

กีฬานานาชาติให้การรับรองอื่น ๆ โดยในภาพรวมอันดับผลการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติของไทย ลดลงอย่างต่อเนื่องประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ตั้งแต่ พ.ศ. 2563 มีข้อจำกัดของการเดินทาง และมีการเลื่อนจัดการแข่งขัน ทำให้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565 มีการพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการแข่งขันโอลิมปิกฤดูร้อน ครั้งที่ 32 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ใน พ.ศ. 2564 โดยประเทศไทยได้อันดับเหรียญรางวัลจากประเทศในระดับเอเชีย อันดับที่ 12 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 71.43 และเมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย ในปี พ.ศ. 2565 พบว่า อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ อยู่ในอันดับ 7 ของเอเชีย ทั้งนี้ ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายจากเดิม อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย เป็น ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ (เฉลี่ยร้อยละ) ซึ่งมีค่าเป้าหมายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 โดยจัดทำดัชนีใหม่ ในลักษณะ Composite index ใช้ข้อมูลความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันมหกรรมกีฬานานาชาติที่สมาคมสหพันธ์กีฬานานาชาติให้การรับรองที่จัดขึ้นในปีนั้น ๆ และความสำเร็จของนักกีฬาอาชีพในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอาชีพในปีนั้น ๆ ของการกีฬาแห่งประเทศไทยคำนวณ โดย สศช.

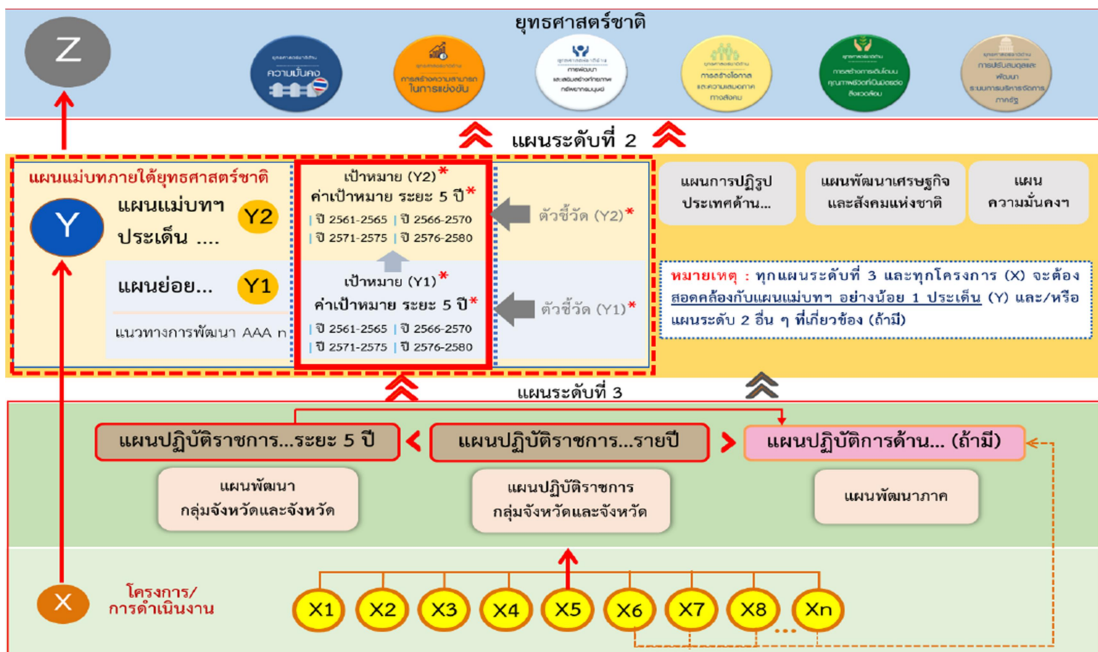
1.3 เป้าหมาย 140301 บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น : กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 ได้แก่ มีบุคลากรด้านการกีฬานันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ) ร้อยละ 5 ต่อปี โดยสถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 - 2565 ภาพรวมของบุคลากรด้านการกีฬานันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศ ที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจากร้อยละของจำนวนบุคลากรด้านการกีฬานันทนาการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง พ.ศ. 2563 - 2564 ที่ลดลงอย่างมาก สืบเนื่องจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 1393 คน ลดลงจาก 2781 คน ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นลดจากร้อยละ 49.91 เมื่อพิจารณาภาพรวมของจำนวนบุคลากรด้านการกีฬานันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 49.74 และเมื่อเทียบกับสถานการณ์ในปี พ.ศ. 2565 พบว่ามีการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี ทั้งนี้ ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเป็นบุคลากรด้านการกีฬานันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้การรับรองมาตรฐาน (ร้อยละต่อปี) ซึ่งมีค่าเป้าหมายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

2. กลไกการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพ

การกีฬา

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทประเด็นศักยภาพการกีฬา ใช้วิธีการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา ตามแนวทางของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 รับทราบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้หลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) กล่าวคือ หลักในการดำเนินการและปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ทุกภาคส่วนสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปในทิศทางเดียวกัน โดยทุกการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน (X) ต้องสามารถบรรลุผลลัพธ์ได้อย่างน้อย 1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ/การดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว เพื่อให้การแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สามารถสรุปความหมายของของ XYZ ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 3-1 ความหมายของ XYZ ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

ที่มา : ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, 2561

Z หมายถึง เป้าหมายภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 มิติ และเป้าหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านความมั่นคง (2) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยการขับเคลื่อนด้านการกีฬา สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

Y หมายถึง เป้าหมายของแผนระดับที่ 2 ประกอบด้วย (1) แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (2) แผนการปฏิรูปประเทศ (3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ (4) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยการขับเคลื่อนด้านการกีฬาเกี่ยวข้องกับ โดยตรงกับ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา มีเป้าหมายระดับประเด็น แผนแม่บทฯ (Y2) จำนวน 1 เป้าหมาย ได้แก่ คนไทยมีสุขภาพดีขึ้นมีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพ กติกามากขึ้นด้วยกีฬา และมีเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 3 เป้าหมาย ได้แก่ (1) คนไทย ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น (2) นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จใน การแข่งขันระดับนานาชาติ และ (3) บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น

X หมายถึง โครงการ/การดำเนินงาน ที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น โดยจะต้อง สอดคล้องกับทิศทางพัฒนาประเทศและสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) พบว่าปัจจุบันมีโครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ศักยภาพการกีฬากว่า 3,141 โครงการ/การดำเนินงาน

นอกจากนี้ยังกำหนดแนวทางการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ 4 แนวทาง ประกอบด้วย

1. การมองเป้าหมายร่วมกัน โดยให้หน่วยงานเจ้าภาพทั้ง 3 ระดับ (จ.1 - จ3) ทบทวน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายในแผนแม่บทย่อย (Y1) แต่ละเป้าหมายย่อย ให้มีความครบถ้วน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยทุกหน่วยงานจะศึกษาแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบ ของหน่วยงาน เพื่อพิจารณาความเกี่ยวข้อง เมื่อหน่วยงานทราบเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่หน่วยงานสามารถร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงาน จะยืนยันความเกี่ยวข้อง และร่วมกันดำเนินการอย่างบูรณาการเพื่อการบรรลุผลลัพธ์ของเป้าหมายได้ อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ หน่วยงานได้ร่วมกันทบทวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายย่อยของแผน แม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา สรุปได้ ดังนี้

เป้าหมาย 140101 คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่าง สม่าเสมอเพิ่มขึ้น มีกรมพลศึกษาเป็นหน่วยงานหลัก และมีหน่วยงานสนับสนุนประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร สำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมอนามัย สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

เป้าหมาย 140201 นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ มีการกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานหลัก และมีหน่วยงานสนับสนุน ประกอบด้วย คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักงานคณะกรรมการกิจการ กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงาน

ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

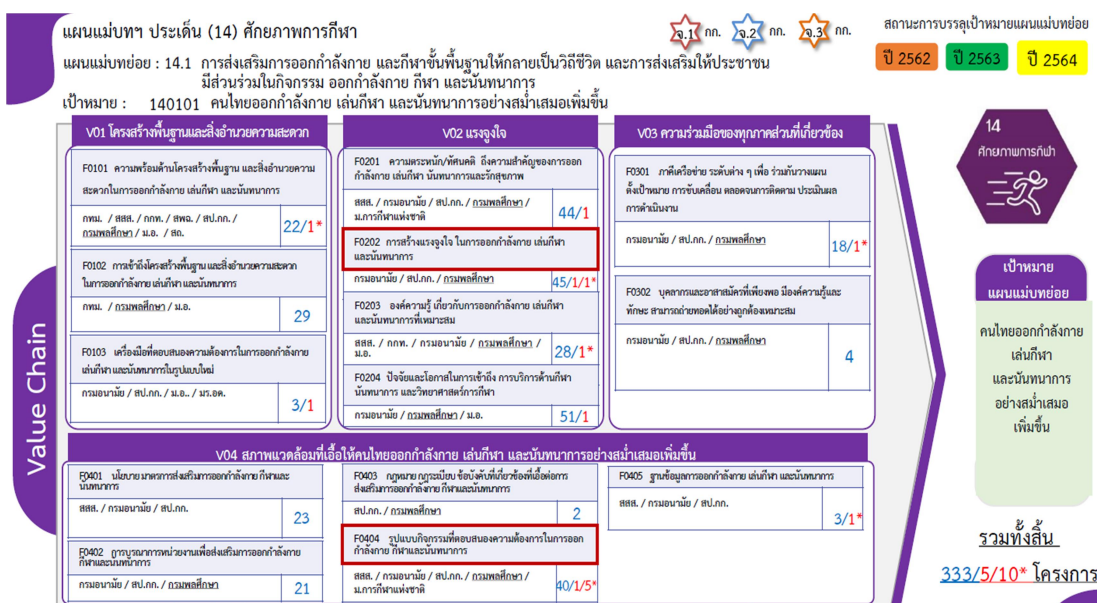
เป้าหมาย 140301 บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น มีกรมพลศึกษาเป็นหน่วยงานหลัก และมีหน่วยงานสนับสนุนประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร การกีฬาแห่งประเทศไทย สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

2. การจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (X) โดยให้หน่วยงานเจ้าภาพร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย (FVCT) ของ 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย และจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับ ห่วงโซ่คุณค่าดังกล่าว เพื่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (Z) โดยลำดับแรกหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันจัดทำห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (FVCT) ซึ่งหมายถึง องค์ประกอบ กิจกรรม และกระบวนการต่าง ๆ ทั้งหมด ที่มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบตลอดกระบวนการดำเนินงานที่จะสามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) นั้น ๆ ได้ตามที่กำหนด และนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งห่วงโซ่คุณค่า ประกอบด้วย องค์ประกอบ (V) และปัจจัย (F)

โดยหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา ร่วมกันจัดทำห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย ใน 3 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ดังนี้

เป้าหมาย 140101 คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น กำหนดองค์ประกอบ (V) จำนวน 4 องค์ประกอบ และกำหนดปัจจัย (F) จำนวน 14 ปัจจัย

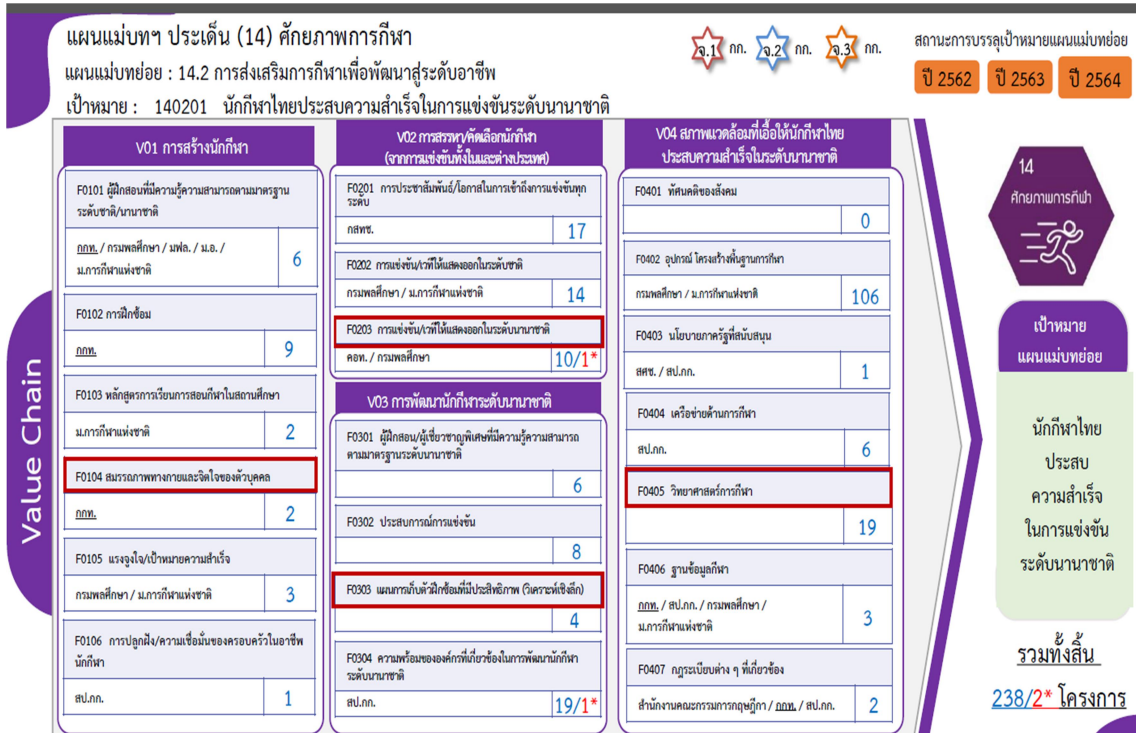
แผนภาพที่ 3-2 ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย เป้าหมาย140101 คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น

ที่มา : ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, 2561

เป้าหมาย 140201 นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ กำหนดองค์ประกอบ (V) จำนวน 4 องค์ประกอบ และกำหนดปัจจัย (F) จำนวน 20 ปัจจัย

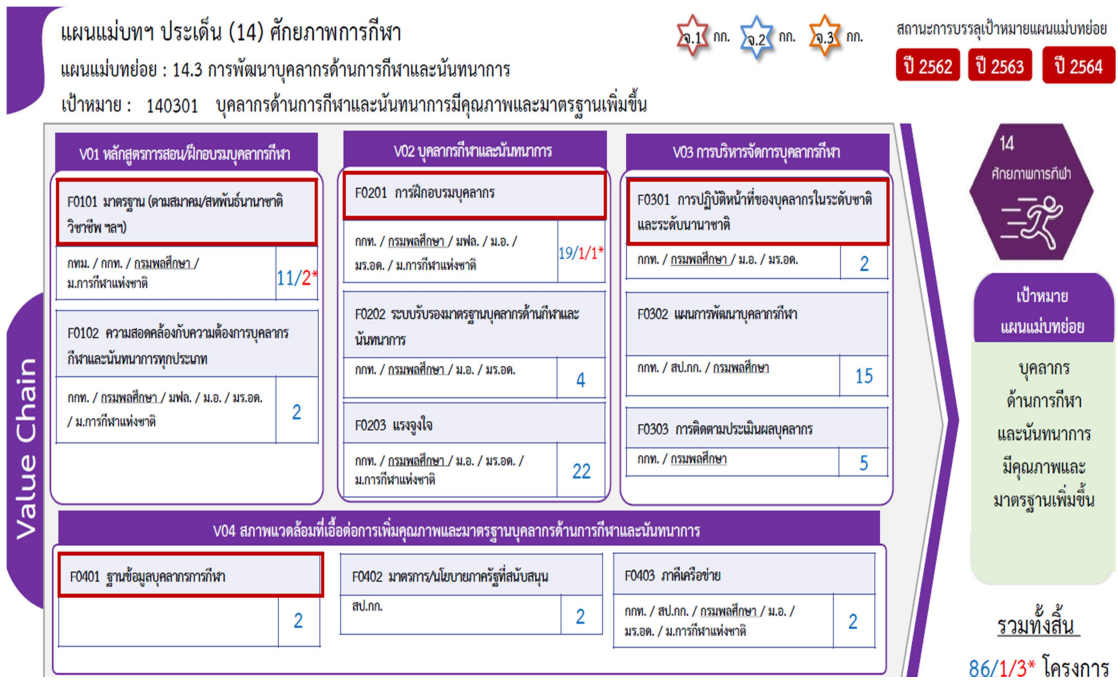
แผนภาพที่ 3-3 ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย เป้าหมาย 140201 นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ

ที่มา : ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, 2561

เป้าหมาย 140301 บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น กำหนดองค์ประกอบ (V) จำนวน 4 องค์ประกอบ และกำหนดปัจจัย (F) จำนวน 11 ปัจจัย

แผนภาพที่ 3-4 ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย เป้าหมาย 140301 บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ที่มา : ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, 2561

ภายหลังจากการจัดทำห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทยแล้ว หน่วยงานจะเสนอโครงการเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ที่สอดคล้องกับ ปัจจัย และองค์ประกอบตามห่วงโซ่คุณค่า ซึ่งการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ คือ การจัดทำโครงการที่เมื่อดำเนินการแล้วจะส่งผลให้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) มีสถานะการบรรลุเป้าหมายที่ดีขึ้น รวมถึงเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) แล้ว ยังคงรักษาระดับค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายไว้ได้ นำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนผลลัพธ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้ตามที่กำหนด ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี 2580 ตามวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติได้

โดยในการจัดทำข้อเสนอโครงการฯ จะต้องดำเนินการวิเคราะห์ทั้ง 3 ส่วนให้ครบถ้วน โดยไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับในการดำเนินการ ได้แก่

1. ช่องว่างของห่วงโซ่คุณค่า : การวิเคราะห์ช่องว่างของห่วงโซ่คุณค่าฯ เป็นการพิจารณาองค์ประกอบ/ปัจจัยที่ไม่มีโครงการฯ (X) มารองรับเพื่อให้หน่วยงานจัดทำโครงการฯ มาขับเคลื่อนการดำเนินการในปัจจุบันภายใต้องค์ประกอบนั้น

2. ความซ้ำซ้อนของโครงการที่อยู่ภายใต้องค์ประกอบของห่วงโซ่คุณค่า : การจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน ต้องวิเคราะห์ความซ้ำซ้อนของโครงการที่อยู่ในปัจจัยภายใต้ องค์ประกอบของห่วงโซ่คุณค่า ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารสรุป ความสอดคล้องของโครงการในระบบ eMENSUR ห่วงโซ่คุณค่า ของ Y1 ที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้อง พิจารณาปัจจัยที่มีจำนวนที่มีโครงการมารองรับเป็นจำนวนมาก เพื่อดูความซ้ำซ้อนที่เกิดขึ้นของ โครงการ/การดำเนินงานที่ผ่านมา

3. สถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย : การจัดทำข้อเสนอโครงการ เพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จะต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์บรรลุ เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยพิจารณาจากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี เพื่อวิเคราะห์ความจำเป็นเร่งด่วนในการจัดทำโครงการฯ ที่ปิดช่องว่างเชิงนโยบายและ ยกระดับการพัฒนาของแต่ละเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดความยั่งยืน

3. การจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการสำคัญ หมายถึง รายการ โครงการฯ ที่สามารถส่งผลการขับเคลื่อนการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้ อย่างเป็นรูปธรรม ที่ควรได้รับการพิจารณาสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณเป็นลำดับแรก โดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำโครงการฯ เพื่อให้หน่วยงานเจ้าภาพ จ.1 - จ.3 ประเมินคะแนนเพื่อจัดลำดับความสำคัญ ก่อนส่งให้สำนักงาน สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงบประมาณประเมินอีกครั้ง โดยมีการกำหนด หลักเกณฑ์ของการเป็นโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

3.1 โครงการส่งผลกระทบต่อปัจจัยหลักภายใต้ห่วงโซ่คุณค่า และส่งผลการบรรลุ เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

3.2 โครงการทั้งโครงการไม่เป็นการจัดตั้งกองทุนฯ/หน่วยงาน/คณะกรรมการต่าง ๆ

3.3 ความจำเป็นต้องมีหรือไม่มีโครงการนี้

3.4 โครงการเป็นการจัดทำจากข้อมูลเชิงประจักษ์

3.5 โครงการมีวัตถุประสงค์ผลผลิต ผลลัพธ์และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

ที่ชัดเจน

3.6 โครงการมีแผนการดำเนินงานและกิจกรรมที่ชัดเจน และส่งผลโดยตรงต่อ การบรรลุเป้าหมาย

3.7 โครงการมีตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายได้ อย่างเป็นรูปธรรม

3.8 โครงการไม่เป็นโครงการจัดซื้อครุภัณฑ์/ปรับปรุง/ซ่อมแซม/ก่อสร้างอาคาร สถานที่ของหน่วยงาน แต่หากเป็นโครงการต้องส่งผลการบรรลุ (Y1) ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

3.9 งบประมาณเทียบกับกิจกรรมการดำเนินการและประโยชน์ที่จะได้รับของ โครงการมีความเหมาะสม

4. การจัดทำแผนปฏิบัติการราย 5 และรายปี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 โดยทุก

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการราย 5 และรายปี ให้สอดคล้องกับแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2

3. วิพากษ์การขับเคลื่อนการกีฬาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา ถือเป็นแผนระดับที่ 2 ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 ที่มีผลผูกพันให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องแปลงไปสู่การปฏิบัติร่วมกันอย่างบูรณาการ รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ เพื่อบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและส่งผลให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ต่อไป

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา พบว่าการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ เริ่มมีแนวทางที่ชัดเจนจะเห็นได้จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดแนวทางที่เป็นรูปธรรมเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเป็นแนวทางหลักให้ดำเนินงานร่วมกันของทุกหน่วยงาน อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านบุคลากร

3.1.1 บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

3.1.2 บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์ของระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลในระบบมาประมวล เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนด้านการกีฬาได้

3.2 ปัญหาด้านงบประมาณ

3.2.1 โครงการที่ผ่านการเป็นโครงการสำคัญ บางโครงการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ อาทิ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีโครงการผ่านการเป็นโครงการสำคัญในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา จำนวน 8 โครงการ ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียง 6 โครงการ

3.2.2 การจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนด้านการกีฬาเป็นการจัดสรรผ่านงบประมาณของหน่วยงาน ยังไม่มีงบประมาณในลักษณะบูรณาการ ทำให้ยังไม่เห็นภาพรวมในการขอรับการจัดสรรงบประมาณ

3.3 ปัญหาด้านการบริหารจัดการและกระบวนการ

3.3.1 มีข้อเสนอโครงการสำคัญ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี จำนวนน้อย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญฯ จำนวน 26 โครงการ ผ่านความเห็นชอบเพียง 8 โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญฯ

จำนวน 38 โครงการ ผ่านความเห็นชอบเพียง 6 โครงการ และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญๆ จำนวน 28 โครงการ ผ่านความเห็นชอบเพียง 15 โครงการ

3.3.2 ตัวชี้วัดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีการกำหนดใหม่ตามเอกสารประกอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติยังไม่ได้มีการพูดคุยกันถึงแนวทางการจัดเก็บที่เป็นรูปธรรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังไม่มีการสำรวจความเป็นไปได้มาซึ่งข้อมูลประกอบการคำนวณตัวชี้วัด ประกอบกับวิธีการเก็บตัวชี้วัดไม่ชัดเจน ทำให้การเสนอโครงการไม่สามารถตอบผลลัพธ์ตัวชี้วัดได้ ส่งผลให้การดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่บรรลุเป้าหมาย

3.3.3 หน่วยงานมีการดำเนินงานในลักษณะต่างคนต่างทำส่งผลให้ไม่เกิดการทำงานในการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน คำนึงถึงภารกิจตนเองเป็นหลัก และมีหลักคิดมุ่งเน้นความสำเร็จของโครงการตามภารกิจก่อนคำนึงถึงผลลัพธ์ตามแผนแม่บทฯ

3.3.4 ห่วงโซ่คุณค่าบางองค์ประกอบ และปัจจัย ยังไม่มีโครงการรองรับหรือมีโครงการรองรับน้อย

3.3.5 หน่วยงานยังเขียนโครงการไม่สอดคล้องกับแนวทางการเขียนโครงการสำคัญที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

3.3.6 ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ/การดำเนินงานที่ผ่านมาอาจยังไม่สะท้อนความสำเร็จในการบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อนำไปสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้เท่าที่ควร

3.3.7 ในการติดตามและประเมินผลในแต่ละปียังใช้ข้อมูลตัวชี้วัดที่ต่างกัน ทำให้ไม่สามารถกำหนดหรือจัดทำโครงการเพื่อตอบตัวชี้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

1. ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติมุ่งเน้นการดำเนินงานตามห่วงโซ่คุณค่าของการกีฬา (Value Chain of Sport Sector) ประกอบไปด้วย ต้นน้ำ ซึ่งได้แก่ กีฬาขั้นพื้นฐานและกีฬาเพื่อมวลชน กลางน้ำประกอบด้วยกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทุกระดับ และปลายน้ำ ซึ่งประกอบด้วยอุตสาหกรรมกีฬาและกีฬาอาชีพ ทั้งนี้ ในทุกภาคส่วนของการกีฬานั้น มีองค์ประกอบทั้งในส่วนของกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาการกีฬาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยในส่วนต้นน้ำของการกีฬานั้น กลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา ได้แก่เด็กและเยาวชนส่วนบุคลากรที่เกี่ยวข้องครอบคลุมครูผู้สอนพลศึกษาในกีฬาขั้นพื้นฐานและอาสาสมัครทางการกีฬาซึ่งเกี่ยวข้องกับกีฬาเพื่อมวลชนด้านกลางน้ำ คือกีฬาเพื่อความเป็นเลิศนั้น กลุ่มเป้าหมายครอบคลุมนักกีฬา ทุกระดับตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับชาติและระดับนานาชาติส่วนบุคลากรที่เกี่ยวข้องครอบคลุม ผู้บริหารกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา รวมถึงนักวิทยาศาสตร์การกีฬา ด้านปลายน้ำ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายนักกีฬาอาชีพและอุตสาหกรรมกีฬาที่ประกอบไปด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาทั้งในภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคบริการด้านการกีฬา โดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายสาขาอาชีพทั้งนักวิทยาศาสตร์การกีฬา และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจการกีฬาทุกประเภทธุรกิจที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มี

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติไปแล้ว 6 ฉบับ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาของประเทศหลายองค์กร โดยในส่วนของต้นน้ำและกลางน้ำนั้น มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาของประเทศที่สำคัญ ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาซึ่งมีหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการกีฬาที่สำคัญ ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติรวมถึงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาครัฐอื่นที่เกี่ยวข้องหลัก ๆ อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาจังหวัด และชมรมกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนปลายน้ำซึ่งได้แก่อุตสาหกรรมกีฬาและกีฬาอาชีพนั้น มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานส่งเสริมการประชุมและนิทรรศการ กระทรวงการคลัง เป็นต้น รวมทั้งหน่วยงานจากภาคเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ในระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติไปแล้ว 6 ฉบับ โดยล่าสุดคือ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งขยายระยะเวลาการใช้งานไปจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2565 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการดำเนินงานของการกีฬาแห่งประเทศไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมา จากผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการ กีฬาแห่งชาติฉบับล่าสุดนั้น พบว่าสถานการณ์กีฬาของประเทศไทยยังอยู่ในสถานะที่ยังต้องการการพัฒนาอย่างมาก เนื่องจากยังไม่สามารถดำเนินงานการพัฒนากีฬาในแต่ละภาคส่วนให้บรรลุผลตามที่กำหนดได้ ทั้งนี้ สามารถแจกแจงสถานการณ์และแนวโน้มของการกีฬาระดับพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ และอุตสาหกรรมกีฬา โดยในช่วงการดำเนินงานของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2565) ประชาชนทุกภาคส่วนมีความสนใจในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา และอุตสาหกรรมกีฬาสามารถ ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่ประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จในการแข่งกีฬา ทั้งในระดับภูมิภาค ระดับทวีป และระดับโลกได้ตามเป้าหมาย โดยในการแข่งขันซีเกมส์ ครั้งที่ 29 (ปี 2560) ได้อันดับที่ 2 และครั้งที่ 30 (ปี 2562) ได้อันดับที่ 3 จากเป้าหมายที่ต้องได้อันดับที่ 1 การแข่งขันอาเซียน พาราเกมส์ ครั้งที่ 9 (ปี 2560) ได้อันดับที่ 3 จากเป้าหมายที่ต้องได้อันดับที่ 1 การแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 18 (ปี 2561) ได้อันดับที่ 12 จากเป้าหมายที่ต้องได้อันดับที่ 6 การแข่งขันเอเชียนพาราเกมส์ ครั้งที่ 2 (ปี 2561) ได้อันดับที่ 7 จากเป้าหมายที่ต้องได้อันดับที่ 6 และการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ครั้งที่ 32 (ปี 2564) ได้อันดับที่ 12 ของเอเชีย จากเป้าหมายที่ต้องได้ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 7 ของเอเชีย ทั้งนี้ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2565) ได้กำหนดประเด็น ยุทธศาสตร์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้เกิดความรู้และความตระหนักด้านการออกกำลังกาย และการกีฬาขั้นพื้นฐาน 2) การส่งเสริมให้มวลชนมีการออกกำลังกายและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา 3) การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพ 4) การพัฒนาอุตสาหกรรม การกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ 5) การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และ 6) การยกระดับการบริหาร

จัดการด้านการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผล การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2565) ตามประเด็นยุทธศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมให้เกิดความรู้และความตระหนักด้านการออกกำลังกาย และการกีฬาขั้นพื้นฐาน ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษายังไม่เป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน การพัฒนาคุณภาพของครูพลศึกษาให้มีมาตรฐานและการจัดสรรให้มีการบรรจุครูพลศึกษาในสถานศึกษาทั่วประเทศยังไม่ถูกกำหนดเป็นนโยบายและยังไม่ได้ดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้การจัดกิจกรรมการให้ความรู้และส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษายังไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ยังไม่เกิดการมีส่วนร่วมของสถาบันครอบครัวและชุมชนในการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาในสถานศึกษา ระบบการศึกษาไทยมีการเรียนการสอนที่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาในสถานศึกษาเท่าที่ควร ส่งผลให้เด็กและเยาวชนขาดความตระหนัก ทักษะ และความรู้ ในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาอย่างถูกต้อง รวมทั้งขาดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการวางแผน และการบริหารจัดการในการส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมให้มวลชนมีการออกกำลังกายและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา การขับเคลื่อนยังไม่ประสบความสำเร็จ ไม่มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาสถานที่ออกกำลังกายและเล่นกีฬา รวมทั้งการจัดหาอุปกรณ์กีฬาที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการออกกำลังกายและเล่นกีฬาทุกพื้นที่ทั่วประเทศ การเผยแพร่ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักด้านการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา และการดูแลสุขภาพให้กับประชาชนยังไม่เพียงพอ และยังไม่มียุทธศาสตร์เข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ และการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์เท่าที่ควร การส่งเสริมและพัฒนาอาสาสมัครและผู้นำการออกกำลังกายให้มีความพร้อมในการช่วยเหลือหรือให้การดูแลการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของชุมชนท้องถิ่นยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศและยังไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬายังขาดความต่อเนื่องในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับชาติและยังไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพ ระบบการค้นหาและการพัฒนานักกีฬาอย่างต่อเนื่องเพื่อขยายฐานนักกีฬาที่จะก้าวขึ้นเป็นนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดสู่ระดับอาชีพยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของนักกีฬาสโมสรเล่นไม่เป็นไปตามเป้าหมาย รวมทั้งนักกีฬาอาชีพยังไม่ให้ความสำคัญกับการจดแจ้งและขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ ซึ่งส่งผลให้นักกีฬาอาชีพยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร การจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ (NTC) ยังไม่ประสบความสำเร็จและอยู่ในระหว่างการดำเนินการ แต่มีศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติในส่วนภูมิภาคจำนวน 5 แห่ง โดยมี 10 ชนิดกีฬาที่ได้รับการพัฒนามาตรฐานการเก็บตัวฝึกซ้อม แข่งขันในรูปแบบศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ แต่อย่างไรก็ตามยังขาดศูนย์ฝึกกีฬาสำหรับนักกีฬาทีมชาติ ที่ได้มาตรฐานในระดับจังหวัด ทั้งนี้มีการพัฒนาบุคลากรการกีฬา (ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน และผู้บริหาร การกีฬา) ที่ได้มาตรฐานแต่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการ

รองรับการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ นักกีฬาและบุคลากรการกีฬามีความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตและสวัสดิการที่ได้รับจากความสำเร็จในการแข่งขันกีฬา มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการแข่งขันกีฬาระดับอาชีพ และประเทศไทยมีศักยภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพระดับนานาชาติ ส่งผลให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ จากการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาอุตสาหกรรมการกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ มูลค่าอุตสาหกรรมการกีฬามีอัตราการเติบโตเป็นไปตามที่กำหนด โดยสัดส่วนของมูลค่า 4 อันดับแรก มาจากธุรกิจผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำกีฬา ธุรกิจผลิตชุดและอุปกรณ์กีฬา ธุรกิจการดำเนินการ ให้เช่าสถานที่และอุปกรณ์กีฬา และธุรกิจการขายปลีกสินค้าเกี่ยวกับกีฬา โดยจำนวนผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ธุรกิจการกีฬาในภาพรวมมีอัตราการเพิ่มขึ้นในสถานการณ์ปกติ แต่มีแนวโน้มลดลงเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 การส่งออกทางการกีฬาโดยรวมมีมูลค่าลดลง การลงทุนจากภาคเอกชนในอุตสาหกรรมการกีฬามีอัตราการเติบโตลดลง ตลอดจนยังไม่เกิดการร่วมมือกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการประกอบธุรกิจการกีฬา มีการจัดตั้งเมืองกีฬาได้สำเร็จแต่ขาดการส่งเสริมและพัฒนาเมืองกีฬาให้มีความยั่งยืนและเป็นเมืองกีฬาที่แท้จริง ตลอดจนขาดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ในการจัดเก็บข้อมูลกิจกรรมการกีฬาเชิงท่องเที่ยว รวมทั้งกิจกรรมกีฬาและการแข่งขันกีฬาภายในประเทศ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถประเมินมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการกีฬาได้อย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา การเผยแพร่ องค์ความรู้ด้านการกีฬายังไม่ทั่วถึง ยังไม่มีการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการกีฬา เพื่อนำไปพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาและสุขภาพของประชาชนมีศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาในระดับจังหวัดที่ช่วยเสริมสร้างสุขภาพที่แข็งแรงของประชาชน และเสริมสร้างศักยภาพของนักกีฬา แต่บุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬายังมีไม่เพียงพอและมีมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้ง ยังไม่มีการรับรองมาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้การส่งเสริมการค้าและวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬาที่มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมเพื่อการกีฬา ยังมีไม่เพียงพอ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การยกระดับการบริหารจัดการด้านการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานด้านการกีฬาของประเทศ มีการกำหนดหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ดำเนินงานตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติแต่ยังขาดการบูรณาการและความร่วมมือระหว่างองค์กรกีฬา ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในทุกๆระดับ ยังไม่สามารถผลักดันให้มีแผนพัฒนาการกีฬาจังหวัดในทุกจังหวัดได้ ตลอดจนยังขาดระบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬา ทำให้การวางแผนและการบริหารจัดการด้านการกีฬาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และยังไม่มียุทธศาสตร์กลางที่มีความเป็นอิสระในการพิจารณาข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาและการบริหารจัดการกีฬابนพื้นฐานของธรรมาภิบาล

2. กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

2.1 ระดับนโยบาย คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เป็นกลไกสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือให้ความเห็น กำกับดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา รวมทั้งเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบและสั่งการต่อไป โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ โดยวิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติเสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาในทุกภาคส่วนให้เป็นไปได้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และรายงานผลการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

2.2 ระดับการขับเคลื่อนแผน คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำและติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570) คณะอนุกรรมการติดตามการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยการศึกษาแห่งชาติ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองแผนงาน/โครงการขนาดใหญ่ และบูรณาการการดำเนินงานด้านกีฬาของประเทศ และคณะอนุกรรมการฯ รายประเด็นพัฒนาภายใต้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เพื่อติดตามการดำเนินงานตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และผลักดันขับเคลื่อน ให้ข้อเสนอแนะ การพัฒนาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ในการจัดทำแผนปฏิบัติการขององค์กรและหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยคณะอนุกรรมการฯ รายประเด็นการพัฒนา จะเป็นหลักในการขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละประเด็นการพัฒนาเป็นรายไตรมาสและรายปี จนถึงสิ้นสุดแผน รวมทั้งจัดระบบการนิเทศแผนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบตามประเด็นการพัฒนา โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทำหน้าที่ประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติในการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษา รวมทั้งจัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการกีฬา เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาของประเทศ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาของประเทศในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินโยบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาและปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570)

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (มหาวิทยาลัยการศึกษาแห่งชาติ และกรมพลศึกษา) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ กระทรวงการ

ท่องเที่ยวและกีฬา (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการกีฬาแห่งประเทศไทย) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุขกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรุงเทพมหานคร สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทยคณะกรรมการพาราลิมปิกแห่งประเทศไทย คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ คณะกรรมการสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งจังหวัด สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันตนาการแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชนให้เป็นวิถีชีวิต : กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กรมพลศึกษา) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติและการกีฬาแห่งประเทศไทย) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรุงเทพมหานคร สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย คณะกรรมการพาราลิมปิกแห่งประเทศไทย คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ คณะกรรมการสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งจังหวัด และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (การกีฬาแห่งประเทศไทย) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักโดยมีหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา และมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการกระทรวงกลาโหม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการพาราลิมปิกแห่งประเทศไทย คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ คณะกรรมการสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งจังหวัด สมาคมวิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมจิตวิทยาการกีฬาประยุกต์ แห่งประเทศไทย สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมนักกีฬาโอลิมปิกแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรการกีฬา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กรมพลศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติและการกีฬาแห่งประเทศไทย) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการพาราลิมปิกแห่งประเทศไทย คณะกรรมการโอลิมปิกแห่ง

ประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ คณะกรรมการสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย คณะกรรมการ กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งจังหวัด และ หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม การกีฬา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย และการกีฬาแห่งประเทศไทย) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรุงเทพมหานคร สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุน สำนักงานส่งเสริมการ จัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่ง ประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬา แห่งประเทศไทย สมาคมการค้าเครื่องกีฬา สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3 ระดับปฏิบัติการ ให้หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการกีฬาและปฏิบัติการให้ เป็นไปตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติรวมทั้งแก้ไขปรับปรุงแผนปฏิบัติการพัฒนาการกีฬาให้เป็นไป ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570) รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาของประเทศ ดำเนินการตามนโยบายที่ คณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติมอบหมาย โดยการประสานงานและบูรณาการ การดำเนินงานให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนา ซึ่งมีแนว ทิศทางการปฏิบัติดังนี้

2.3.1 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการ ท่องเที่ยว และกีฬา กรมพลศึกษา กรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ การกีฬาแห่ง ประเทศไทย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับ ประเด็นการพัฒนาของ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570)

2.3.2 ส่วนกลาง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสำนักงานปลัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬาประสานงานไปยังหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในฐานะ หน่วยงาน รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน ให้รับทราบถึงแนวทางการขับเคลื่อนประเด็นการ พัฒนาภายใต้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570) และดำเนินการปรับปรุง แผนปฏิบัติการในส่วนที่รับผิดชอบ พร้อมกำหนดจุดประสานงาน (Contact Point) ที่สามารถ เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพื่อประสานการปฏิบัติงานที่ชัดเจนตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาการกีฬา แห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570)

2.3.3 ส่วนภูมิภาค กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสำนักงาน ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาพิจารณากระจายภารกิจและความรับผิดชอบในการดำเนินการ ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570) ไปสู่จังหวัด โดยส่วนราชการระดับ จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมีสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเป็นฐานบริหารส่วนราชการใน

ภูมิภาคร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570) พร้อมผลักดันให้มีแผนพัฒนาการกีฬาจังหวัดในทุกจังหวัด เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มออกกำลังกายและเล่นกีฬาให้ เป็นวิถีชีวิต เกิดการพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างและพัฒนานักกีฬาสถาบันให้นักกีฬาได้แสดงศักยภาพ และสร้างโอกาสในการพัฒนาสู่กีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ด้านกีฬาและ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรการกีฬาให้สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการกีฬาทุกระดับของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.4 ระดับท้องถิ่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสำนักงานปลัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬาประสานงานกับกระทรวงมหาดไทย เพื่อผลักดันการปรับเปลี่ยนข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องและสนับสนุนการดำเนินงานตามประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนพัฒนาการกีฬาจังหวัด พร้อมถ่ายทอดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับรับทราบ ตระหนักถึงความสำคัญ และนำไปกำหนดเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากีฬาในท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี

2.3.5 เครือข่ายภาคประชาชน หน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติสนับสนุนให้ภาคประชาชน ซึ่งประกอบด้วย (1) พ่อแม่ผู้ปกครอง (2) ชุมชน และ (3) สถาบันการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาจังหวัดและส่งเสริมการมีกิจกรรมกีฬาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน และต่อยอดไปสู่กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

2.3.6 เครือข่ายภาคเอกชน หน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติสนับสนุนให้ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการกีฬาครอบคลุมทั้งภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคบริการด้านการกีฬา ให้มีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันหรือร่วมงานกับหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมและมหกรรมการกีฬาทุกระดับที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของประเทศ

3. วิพากษ์การดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ พบว่าในภาพรวมการขับเคลื่อนแผนฯ มีกลไกที่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ สามารถเชื่อมโยงไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลให้การดำเนินงานยังไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

3.1 ขาดการประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เพื่อให้ทุกหน่วยงานนำไปใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน และเกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน

3.2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และไม่สามารถประมวลผลได้ : จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดรายยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) จำนวน 34 ตัวชี้วัด พบว่า ในภาพรวมของผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ มีตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานสูงกว่าค่าเป้าหมายจำนวน

5 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 14.71) ตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย 4 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 11.76) และตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่า/ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย 13 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 38.24) ส่วนตัวชี้วัดที่มีข้อมูลแต่การจัดเก็บยังไม่เป็นระบบ/มีข้อมูลแต่ไม่ครอบคลุมตามตัวชี้วัด ทำให้ไม่สามารถประเมินผลการดำเนินงานได้ มีจำนวน 12 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 35.29) จะเห็นได้ว่าจำนวนตัวชี้วัดที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย รวมกับตัวชี้วัดที่ไม่สามารถประเมินผลได้ รวมกันสูงถึงร้อยละ 73.53

3.3 ตัวชี้วัดจำนวนมากเกินไป ขาดการมอบหมายที่ชัดเจน : ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570) กำหนดให้มีตัวชี้วัดที่ต้องดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดหลัก จำนวน 8 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดรายประเด็นพัฒนา จำนวน 38 ตัวชี้วัด รวม 46 ตัวชี้วัด ซึ่งถือว่ามีความหนาแน่นมากหากเทียบกับแผนอื่น ๆ รวมทั้งยังไม่มีกรอบการมอบหมายหน่วยจัดเก็บ รูปแบบการจัดเก็บ และระยะเวลาการรายงานผลที่ชัดเจน

3.4 ขาดระบบการรายงานผลที่เป็นรูปธรรม โดยมีการกำหนดว่าต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะอนุกรรมการฯ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์การรายงานผล หรือ แพลตฟอร์มในการติดตามและประเมินผล รวมทั้งยังมิได้ระบุระยะเวลาในการรายงานผล

กล่าวโดยสรุปสถานการณ์และผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา เป็นการประมวลผลการดำเนินงานของแผนการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศ 2 แผนหลัก ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ในภาพรวมพบว่า การดำเนินงานส่วนมากยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ทั้ง 2 แผน มีกลไกการขับเคลื่อนที่ชัดเจน แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคบางประการที่ส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนทั้ง 2 แผน ยังไม่บรรลุเป้าหมาย อาทิ การขาดการประชาสัมพันธ์แผนให้รับรู้ร่วมกัน บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการขับเคลื่อน ความไม่ชัดเจนของตัวชี้วัด รวมถึงการที่แต่ละหน่วยงานยังมองภารกิจของตนเองเป็นหลักก่อนการมองภาพรวมร่วมกันในการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามแผน

สรุป

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา อาศัยกลไกการขับเคลื่อนผ่านแผนระดับที่ 2 คือ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา มีกลไกการขับเคลื่อนโดยใช้หลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 ซึ่งจากการดำเนินการมาระยะเวลาหนึ่งพบว่า ตัวชี้วัดอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 68 ปี ซึ่งเป็นตัวชี้วัดระดับแผนแม่บทบรรลุค่าเป้าหมาย ในส่วนของแผนแม่บทย่อยเป้าหมาย 140101 คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น และเป้าหมาย 140301 บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น บรรลุค่าเป้าหมายเช่นกัน ในขณะที่เป้าหมาย 140201 นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ อยู่ในระดับความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงานอาจมิได้สะท้อนความเป็นจริงเนื่องจากบางตัวชี้วัดมีการเก็บตัวชี้วัดที่แตกต่างกันในแต่ละปี และบางตัวชี้วัดมีคำอธิบายไม่ชัดเจน ถ้ายทอดการดำเนินการลงสู่แผนระดับที่ 3 คือแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ มีกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ผ่านคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) จำนวน 34 ตัวชี้วัด พบว่า ในภาพรวมของผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ มีตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานสูงกว่าค่าเป้าหมายจำนวน 5 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 14.71) ตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย 4 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 11.76) และตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่า/ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย 13 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 38.24) ส่วนตัวชี้วัดที่มีข้อมูลแต่การจัดเก็บยังไม่เป็นระบบ/มีข้อมูลแต่ไม่ครอบคลุมตามตัวชี้วัด ทำให้ไม่สามารถประเมินผลการดำเนินงานได้ มีจำนวน 12 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 35.29)

บทที่ 4

แนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

การวิจัยบ่งชี้ว่าการหาแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา เพื่อต่อบรรลุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ในการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปแนวทางที่เหมาะสม ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ควบคู่กับการนำผลการศึกษาจากบทที่ 2 และบทที่ 3 มาวิเคราะห์ร่วมกัน และกำหนดเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ผลการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Individual Interview) โดยสัมภาษณ์ทีละคน เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเป็นอิสระและเป็นส่วนตัว และเลือกใช้คำถามปลายเปิด (open-ended questions) เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบได้อย่างอิสระ ไม่กำหนดคำตอบตายตัว เปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้อธิบาย หรือพูดถึงแนวความคิดของตนเองได้อย่างอิสระสำหรับคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ มีประเด็นดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ประเด็นภาพรวมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

ส่วนที่ 2 ประเด็นการบูรณาการความร่วมมือ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ในการขับเคลื่อนงานด้านการกีฬาของประเทศและมีความเกี่ยวข้องโดยตรงในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศ จากการศึกษาแห่งประเทศไทย ดังนี้

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : รองผู้ว่าการ ฝ่ายยุทธศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : รองผู้ว่าการ ฝ่ายกีฬาอาชีพและกีฬามวย

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผน

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : ผู้อำนวยการกองนโยบายและบริหารความเสี่ยง

โดยผู้วิจัยสรุปผลการสัมภาษณ์ ได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ประเด็นภาพรวมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

คำถามที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาที่กำหนดการขับเคลื่อนรายประเด็น ประกอบด้วย การขับเคลื่อนกีฬาพื้นฐาน การขับเคลื่อนกีฬามวลชน การขับเคลื่อนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และอาชีพ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา และการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการกีฬา มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

คำตอบ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : มีความเหมาะสม เนื่องจากมีการกำหนดประเด็นการพัฒนา ทั้ง 5 ประเด็นในการขับเคลื่อนกีฬาครอบคลุมในทุกประเด็น ตั้งแต่การส่งเสริมให้คนไทยได้ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างถูกต้องจนเป็นวิถีชีวิต ซึ่งมุ่งเน้นในการสร้างสุขภาวะที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีการส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการกีฬาทุกมิติอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิทยาศาสตร์การกีฬาและสร้างนวัตกรรมกีฬา รวมทั้งการให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางด้านกีฬา เพื่อพัฒนาศักยภาพสู่ความเป็นเลิศและการเป็นนักกีฬาอาชีพอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนในการพัฒนาให้เกิด อุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเป็นแหล่งสร้างรายได้ สร้างอาชีพ และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ทั้งนี้ ใน ส่วนของการกำหนดแนวทางการพัฒนาและตัวชี้วัด ยังไม่สะท้อนให้เห็นความสำเร็จของการ ดำเนินงานที่เชื่อมโยง ส่งเสริมการดำเนินงานระหว่างประเด็นการพัฒนาซึ่งกันและกันอย่างชัดเจน เป็นเพียงการวัดความสำเร็จในแต่ละประเด็นการพัฒนาเท่านั้น รวมทั้งยังขาดตัวชี้วัด ในเรื่องการ ส่งเสริมการพัฒนาด้านความรู้ และนวัตกรรมที่เป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นเพียงกำหนดจำนวนองค์ความรู้ที่ เกิดจากการทำงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเท่านั้น ซึ่งควรพัฒนาและจัดทำองค์ความรู้ที่สำคัญ ทางการกีฬา เพื่อต่อยอดเป็นนวัตกรรมและสนับสนุนการนำนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินงานด้านการ กีฬาในทุกมิติ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : มีความเหมาะสม เนื่องจากประเด็นการขับเคลื่อนครอบคลุมกีฬา ทุกระดับและมิติที่หลากหลาย

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนกีฬาทั้ง 5 ด้านในปัจจุบัน ถือว่ามี ความเหมาะสม ครอบคลุมทุกองคาพยพด้านพัฒนากีฬา เนื่องจากเป็นการขับเคลื่อนและการพัฒนา กีฬาในทุกมิติ ครอบคลุมทุกช่วงอายุ ทั้งมิติของนักกีฬา เช่น การเล่นกีฬาตั้งแต่เยาวชน เยาวชน ตาม ชุมชนโรงเรียนต่าง ๆ นำไปสู่การเป็นนักกีฬาขั้นพื้นฐาน การเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายและ สันทนาการ การเล่นกีฬามวลชนที่มีผู้เข้าร่วมการแข่งขันเป็นจำนวนมาก การเล่นกีฬาเพื่อความสำเร็จ เพื่อความเป็นเลิศ เพื่อเกียรติภูมิและชื่อเสียง การเล่นกีฬาเพื่อยึดกีฬาเป็นอาชีพ มีรายได้จากการเป็น นักกีฬาอาชีพ หรือมิติของบุคลากรกีฬา เช่น การพัฒนาด้านความรู้ การนำวิทยาศาสตร์การกีฬาให้ใช้ กับนักกีฬา และการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมกีฬาซึ่งสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ให้กับประเทศได้

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 ให้คำตอบรวมกันในข้อ 1 และ ข้อ 2

คำถามที่ 2 ปัจจุบันกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามีหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน การกีฬา ประกอบด้วย 1. สำนักงานปลัดกระทรวง มีภารกิจจัดทำแผนที่เกี่ยวข้อง และข้อมูล เศรษฐกิจการกีฬา 2. กรมพลศึกษา รับผิดชอบงานกีฬาพื้นฐานและกีฬามวลชน 3. การกีฬาแห่งประเทศไทย รับผิดชอบงานกีฬาเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ และ 4. มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จัดการ

เรียนการสอนด้านการกีฬา ท่านคิดว่าหน่วยงานที่มีอยู่เพียงพอ เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาให้บรรลุเป้าหมายหรือไม่

คำตอบ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : จำนวนหน่วยงานด้านกีฬาภายใต้กระทรวงค่อนข้างมีหลายกรม อาจทำให้การเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานค่อนข้างยาก และมีการทำงานแบบ stand alone ดังนั้นสำนักงานปลัดกระทรวงอาจจะต้องเพิ่มเติมภารกิจในการประสานความเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานมากขึ้น เพื่อให้การพัฒนาด้านกีฬาเป็นไปทิศทางเดียวกัน มีการทำงานแบบองค์รวมมากขึ้น โดยทุกหน่วยงานจะต้องสามารถมองเห็นกระบวนการทำงานของหน่วยงานตนเอง และหน่วยงานอื่นภายใต้กระทรวงเดียวกันได้อย่างเป็นระบบ และสามารถเข้าใจได้ว่าแต่ละหน่วยงานมีมิติเชื่อมต่อกันอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนากีฬาของประเทศมีโอกาที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น ซึ่งควรมีการทบทวนกระบวนการดำเนินงานร่วมกันเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน อีกทั้งควรมีการวิเคราะห์ถึงความสำคัญของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้สามารถกำหนดกระบวนการและแนวทางการบริหารหน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : มีความเพียงพอและเหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บรรลุเป้าหมายได้ เนื่องจากปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจของแต่ละหน่วยงาน มีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนการกีฬาทั้งทางตรงและทางอ้อม

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : หน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการกีฬาในปัจจุบัน ถือว่ามีจำนวนเพียงพอที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยแต่ละหน่วยงานก็จะมีหน้าที่ ภารกิจ ที่จะต้องดำเนินการแตกต่างกันออกไป กลุ่มเป้าหมายในการขับเคลื่อนการกีฬามีความแตกต่างกัน และนอกจากหน่วยงานภาครัฐทั้ง 4 แห่งแล้ว ยังมีหน่วยงานภาคเอกชนที่ช่วยดำเนินการขับเคลื่อนกีฬาในประเทศให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งสมาคมกีฬา และผู้จัดการแข่งขันกีฬา ซึ่งมีจำนวนมาก ดังนั้น หากทั้ง 4 หน่วยงาน คือ สำนักงานปลัดกระทรวง กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ รวมไปถึง สมาคมกีฬาและผู้จัดการแข่งขันกีฬาทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจบทบาทหน้าที่การดำเนินงานของตนเอง และเชื่อมโยงประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันอยู่เสมอ หน่วยงานที่มีอยู่คิดว่ามีเพียงพออยู่แล้ว โดยจะร่วมมือกันอย่างไรให้เหมาะสมเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาได้

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : ข้อ 1 และ 2 ควรปรับแผนพัฒนาฯ ให้สอดคล้องกับหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลทั้งในด้านการดำเนินการ งบประมาณและการติดตามประเมินผลให้ประสบความสำเร็จ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหน่วยงานหลักสำหรับภารกิจ พัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมกีฬา กรมพลศึกษา เป็นหน่วยงานหลักสำหรับภารกิจ กีฬาพื้นฐานและกีฬามวลชน การกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานหลักสำหรับภารกิจ กีฬาเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ และมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักสำหรับภารกิจ พัฒนาบุคลากรด้านกีฬา ซึ่งหน่วยงานทั้ง 4 เป็นหน่วยงานหลักและควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งในและนอกกระทรวงที่มีความเกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อน ส่งเสริม สนับสนุน ให้บรรลุเป้าหมาย

คำถามที่ 3 กลไกการขับเคลื่อนในปัจจุบันผ่านคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ เป็นกลไกหลักมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : เหมาะสม เพราะเนื่องจากคณะกรรมการฯ ได้เข้ามา มีบทบาทในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการพัฒนาการกีฬาของประเทศ รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานที่สำคัญเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : มีความเหมาะสม เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวมีที่มาจากทั้งผู้ที่มีอำนาจอำนวยการทั้งในระดับประเทศและภูมิภาค อีกทั้งยังมีผู้เชี่ยวชาญด้านการกีฬา เฉพาะด้าน เข้ามาร่วมบริหารจัดการกิจกรรมทางการกีฬาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : กลไกการขับเคลื่อนกีฬาผ่านคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ เป็นกลไกที่มีความเหมาะสมและสามารถตอบสนองต่อภารกิจของประเทศ ภารกิจของรัฐ หรือการพัฒนากีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ โดยหลักจะเป็นผู้วางกรอบนโยบายและแนวทางการพัฒนากีฬาให้กับหน่วยงานหรือองค์กรกีฬาภาครัฐต่าง ๆ ถือปฏิบัติ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในด้านกีฬาต่าง ๆ ช่วยเหลือคำแนะนำหรือให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนกีฬาของประเทศ อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้อาจเป็นปัญหาหรืออุปสรรคอยู่บ้าง คือ การไม่สามารถนำนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมอย่างเต็มที่โดยแต่ละหน่วยงาน ซึ่งในปัจจุบันอาจมีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน เช่น งบประมาณที่มีจำกัด ทำให้อาจไม่สามารถขับเคลื่อนกีฬาตามเจตนารมณ์ของคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ได้ทั้งหมด

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : เหมาะสมในกรณีต้องขับเคลื่อนติดตามร่วมกับหน่วยงานภายนอกกระทรวง แต่เรื่องขับเคลื่อนโดยหน่วยงานภายในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สามารถกำกับดูแลติดตามเองได้

คำถามที่ 4 กลไกการจัดสรรงบประมาณมีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพหรือไม่

คำตอบ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : มีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงที่ครอบคลุมทุกประเด็นการพัฒนา และแนวทางการจัดสรรงบประมาณ แต่ยังคงขาดการวิเคราะห์ความสำคัญและความเชื่อมโยงของค่าของงบประมาณในภาพรวมของกระทรวงให้ไปในทิศทางเดียวกัน มีเพียงการวิเคราะห์ค่าขอและจัดอันดับความสำคัญของโครงการในแผนงานบูรณาการเท่านั้น

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : มีประสิทธิภาพระดับหนึ่ง ควรเพิ่มการสำรวจให้ครอบคลุมทุกสมาคมกีฬา ทุกเกรด

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : กลไกการจัดสรรงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนกีฬาของประเทศในปัจจุบัน มีความเหมาะสมอยู่แล้วซึ่งดำเนินการโดยสำนักงบประมาณ ผ่านการยื่นคำขอของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งกลไกการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณนั้น จะมีขั้นตอนและการตรวจสอบที่ละเอียดรอบคอบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของประเทศ ตัวกลไกเองนั้นมีความเหมาะสมอยู่แล้ว แต่ตัวจำนวนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการขับเคลื่อนกีฬาของประเทศต่างหาก ที่อาจจะ

ยังไม่มีความเหมาะสม มีจำนวนงบประมาณด้านกีฬาที่น้อยเกินไปที่จะพัฒนากีฬาของประเทศไปสู่ระดับสากล และเมื่องบประมาณได้รับจัดสรรมาไม่เพียงพอ ผลลัพธ์ก็จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณที่ไม่สามารถตอบสนองภารกิจของประเทศในการขับเคลื่อนกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : กลไกการจัดสรรงบประมาณควรเน้นเป้าหมายแต่ละแผนหลักของแต่ละแผน และแผนรองที่ช่วยสนับสนุนให้แผนหลักบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย และการขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นให้ใช้งบประมาณที่สนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ชาติด้วย

คำถามที่ 5 จุดแข็ง จุดอ่อน (ข้อจำกัด) โอกาส และความเสี่ยง ของการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยในปัจจุบัน ท่านเห็นว่าเป็นอย่างไร

คำตอบ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 :

จุดแข็ง : ทุกหน่วยงานมีการกำหนดแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อใช้กำหนดเป็นทิศทางการบริหารภายในหน่วยงาน

จุดอ่อน : ขาดการจัดทำฐานข้อมูลที่สำคัญทางการกีฬา เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ในการพัฒนากีฬาของชาติ

โอกาส : รัฐบาลให้ความสำคัญโดยกำหนดเรื่องการพัฒนากีฬาไว้ในแผนงานที่สำคัญทั้งแผนระดับ 1 ระดับ 2 ระดับ 3 และนโยบาย Soft power รวมทั้งชาวต่างชาติเริ่มให้ความสำคัญกับกีฬาของไทยโดยเฉพาะ มวยไทย และตระกร้อ

ข้อจำกัด : ภาวะเศรษฐกิจที่ทำให้ ภาคเอกชนมาร่วมสนับสนุนด้านกีฬาลดลง

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 :

จุดแข็ง : มีโครงสร้างการดำเนินงานชัดเจน

จุดอ่อน : การสนับสนุนสมาคมกีฬาบางสมาคมไม่เพียงพอ โอกาสการเข้าถึงข้อมูล และความรู้ในยุคดิจิทัลทำได้ง่ายขึ้น

ความเสี่ยง : เกิดสถานการณ์ทางลบด้านภูมิศาสตร์และอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการกีฬาของไทย

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : สำหรับจุดแข็งของการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยในปัจจุบัน คือ การที่ประเทศไทยมีหน่วยงานภาครัฐที่คอยสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนากีฬาในทุกมิติ โดยแต่ละหน่วยงานที่หน้าที่ภารกิจที่ชัดเจนในการดำเนินงาน และยังมีหน่วยงานภาคเอกชนหลายรายที่พร้อมจะสนับสนุนการพัฒนา กีฬาของประเทศ หากทุกหน่วยงานขับเคลื่อนกีฬาไปในทิศทางเดียวกันก็จะสามารถบรรลุภารกิจด้านกีฬาของประเทศได้ อย่างไรก็ตามจุดอ่อนหรือข้อจำกัดที่สำคัญคือ งบประมาณในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยมีจำกัด เช่นเดียวกับความเสี่ยงของการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยในปัจจุบันทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนั้น โอกาสที่สำคัญในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยในปัจจุบันอันดับแรกคือการปรับเปลี่ยน Priority ในการจัดสรรงบประมาณ จากเดิมมุ่งเน้นการสนับสนุนการพัฒนา กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เปลี่ยนแปลงเป็นมุ่งเน้นการสนับสนุนกีฬาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและ

อุตสาหกรรมกีฬา ซึ่งอาจจะตอบโจทย์การพัฒนา กีฬาของประเทศเมื่อเทียบกับบริบทการพัฒนา กีฬาของโลก ซึ่งกีฬาต้องสร้างรายได้ให้กับนักกีฬา บุคลากรกีฬาที่เกี่ยวข้อง และสร้างเศรษฐกิจให้กับประเทศ ทำให้กีฬาเป็น Soft Power ที่สำคัญของประเทศ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นโอกาสสำคัญที่จะเปลี่ยนแปลงการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 :

จุดแข็ง : วัฒนธรรมกีฬาและขีดความสามารถของนักกีฬา อยู่ในความสนใจของประชาชน

จุดอ่อน : งบประมาณที่เกี่ยวข้อง ระบบการบริหารจัดการ

โอกาส : มีแผนและนโยบายชัดเจนต่อเนื่อง

ความเสี่ยง : แผนการลงสู่ภาคปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานและการรับรู้ของแผนในแต่ละหน่วยงาน

คำถามที่ 6 การสร้างการรับรู้เรื่องการขับเคลื่อนการกีฬาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพียงพอหรือไม่

คำตอบ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : การสื่อสารของกระทรวงฯ ส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารผลการดำเนินงานประจำปี แต่ควรเพิ่มเติมการสื่อสารเพื่อสร้างความตระหนัก/ทัศนคติที่ดีในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา จนกลายเป็นการสร้างวัฒนธรรมการเล่นกีฬาของประเทศไทย (Sports for life) รวมทั้งเพิ่มช่องทาง ความถี่ และเพิ่มความน่าสนใจ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : ไม่เพียงพอ ควรเพิ่มช่องทางบน Platform หรือสื่อดิจิทัลอื่น ๆ เพื่อสร้างความหลากหลายในการเข้าถึง และควรมีการวัดผลเพื่อปรับปรุงให้เท่าทันสถานการณ์

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : การสร้างการรับรู้เรื่องการขับเคลื่อนการกีฬาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีความเพียงพอและเหมาะสมแล้ว ซึ่งทุกภาคส่วนของกีฬาสามารถรับรู้ได้ถึงภารกิจ หน้าที่ และนโยบายที่สำคัญของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในการนำพากีฬาของประเทศสู่ความสำเร็จ อย่างไรก็ตามเนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีและนวัตกรรม มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำเป็นต้องสร้างการรับรู้เรื่องการขับเคลื่อนการกีฬาให้มีความทันสมัยอยู่เสมอและสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครบถ้วน ทุกเพศ ทุกวัย

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : การสร้างการรับรู้ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร โดยเฉพาะหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการด้วยและประชาชนทั่วไป

ส่วนที่ 2 ประเด็นการบูรณาการความร่วมมือ

คำถามที่ 1 แนะนำองค์กรและภารกิจการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการกีฬาในระยะที่ผ่านมา

คำตอบ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : ความร่วมมือภายในกระทรวง การกีฬาแห่งประเทศไทย ร่วมมือกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการจัดกิจกรรมกีฬาและการจัดการแข่งขันกีฬาในทุกระดับในขณะที่ความร่วมมือภายนอกกระทรวง มีการจัดทำ MOU เพื่อดำเนินการด้านกีฬากับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ JIT ในการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา

สโมสร BBG เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในการเล่นกีฬาเพื่อก้าวไปสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพ เป็นต้น

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนมัธยม (สร้าง)มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษา (สานต่อ) Partnership กับองค์กรธุรกิจ (สนับสนุน)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : การกีฬาแห่งประเทศไทย ภายใต้กำกับของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีภารกิจในการส่งเสริมกีฬาของประเทศในทุก ๆ มิติ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการกีฬาในระยะ ที่ผ่านมา เช่น การสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อการอาชีพ ฯลฯ แต่ในปัจจุบัน การกีฬาแห่งประเทศไทย มุ่งเน้นไปที่การขับเคลื่อนกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวตามนโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยได้ดำเนินการจัดการแข่งขันรถจักรยานยนต์ชิงแชมป์โลก รายการ โมโต จีพี การแข่งขันวิ่งเทรล THAILAND BY UTMB ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ การแข่งขันวิ่งเทรล Amazing Jungle Trail เบตง จังหวัดยะลา การแข่งขันจักรยาน เลอ เทป ตู เดอ ฟรอนซ์ จังหวัดพังงา หรือการจัดการแข่งขันวิ่งมาราธอนระดับโลก ทั้ง บุรีรัมย์ มาราธอน บางแสน มาราธอน ภูเก็ตธอน จอมบึงมาราธอน มีนักท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมอีเวนท์การแข่งขันตั้งแต่ระดับหลัก พันคน หลักหมื่นคนไปจนถึงหลักแสนคน ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี สะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์ ตามมามากมาย อาทิ เกิดการออกกาลังกายของประชาชนหมื่นมาก ประชาชนมีสุขภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีอุตสาหกรรมกีฬาเกิดขึ้นในวงกว้าง ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและอื่น ๆ เช่น ที่พัก การขนส่ง การท่องเที่ยวและกิจกรรม อาหาร เครื่องดื่ม เจ้าของสถานที่จัดการแข่งขัน ร้านขายอุปกรณ์กีฬา ผู้ประกอบการด้านกีฬา ฯลฯ โดยอุตสาหกรรมเหล่านี้จะสามารถผลักดันและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ก่อให้เกิดมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ และกระตุ้นให้ตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาขยายตัวทั้งในและต่างประเทศ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

คำถามที่ 2 การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กับหน่วยงานของท่านในห้วงที่ผ่านมา มีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร ท่านมองว่ามีสิ่งใดที่ควรปรับปรุง

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : การบูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำให้การจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และได้รับความสนใจจากนักกีฬา และประชาชนที่มาเข้าร่วมกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกประเทศ สร้างรายได้ให้กับประเทศได้เป็นอย่างดี

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด 19 จึงยังไม่มีความร่วมมือกันระหว่าง 2 หน่วยงานในรอบ 2-3 ปีที่ผ่านมา หากมีโอกาส ก็อยากให้กระทรวงให้โอกาสนักศึกษาที่มีส่วนในการจัด Event ต่าง ๆ ก็จะเป็นการเพิ่มประสบการณ์ ให้แก่นักศึกษาอีกทางหนึ่ง

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : ในปัจจุบัน การกีฬาแห่งประเทศไทย มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และได้นำ

นโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาไปปฏิบัติ อีกทั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานมากมาย เช่น การแข่งขันรถจักรยานยนต์ชิงแชมป์โลก รายการ โมโต จีพี ที่ได้มีการบูรณาการร่วมกันทั้งด้านการจัดการแข่งขัน การขนส่ง การอำนวยความสะดวก และการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ หรือ Economic Impact ที่จะเกิดขึ้นจากการจัดการแข่งขัน เป็นต้น

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : ควรมีการเชื่อมต่อข้อมูลให้ชัดเจนในด้านประสิทธิภาพของเป้าหมาย ตัวชี้วัดและการขับเคลื่อน

คำถามที่ 3 ความคาดหวังกับการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศ

คำตอบ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : การบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างหน่วยงานภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์และพันธกิจร่วมกัน

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : นักกีฬามีผลงานระดับนานาชาติดีขึ้น โดยเฉพาะกีฬาสากล รวมทั้งเกิดกีฬาอาชีพมากขึ้น และสามารถสร้างรายได้แก่บุคลากรทางการกีฬาที่เกี่ยวข้องอย่างมั่งคั่งและยั่งยืน

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : ความคาดหวังกับการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศ คือ ต้องการที่จะพัฒนาประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางด้านกีฬาระดับโลก และต้องการนำอีเวนต์กีฬาระดับโลกเข้ามาจัด ในเมืองไทย โดยมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว (Sports Tourism) ควบคู่ไปกับการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา หรือสำนักส่งเสริมวิถีชีวิต สุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) หรือหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งมีเป้าหมายที่สัมพันธ์กัน คือ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่มรวมทั้งบุคคลกลุ่มพิเศษ เพื่อให้มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี สร้าง Impact สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนโดยรอบ ร้านอาหาร โรงแรม หรือสถานประกอบการต่าง ๆ บริเวณชุมชน มีรายได้จากนักกีฬา ผู้ติดตาม และทีมงานที่เกี่ยวข้อง เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนรอบ ๆ ชุมชน สร้างรายได้และเพิ่มมูลค่า GDP ให้แก่ประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยก้าวสู่ sport hub destination

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : ให้มีหน่วยหลัก หน่วยรอง และติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

คำถามที่ 4 ท่านต้องการการสนับสนุนอะไรจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านการกีฬาของหน่วยงานของท่าน

คำตอบ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : การผลักดันให้การพัฒนาด้านการกีฬาเป็นวาระแห่งชาติ จะทำให้ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ ทำให้กระทรวงฯ และหน่วยงานด้านกีฬาเพิ่มโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ รวมถึงการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : วิทยากรด้านการกีฬา หรือโอกาสในการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ ตามหลักสูตรที่เปิดสอนหรือที่เกี่ยวข้อง

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : การสนับสนุนจากจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านการกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย สิ่งที่สำคัญที่สุดคือความชัดเจนในทิศทางและนโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในการขับเคลื่อนกีฬาของประเทศที่จะมุ่งเน้นภารกิจสำคัญในเรื่องใด ตอบสนองต่อการพัฒนากีฬาของประเทศหรือไม่ รวมไปถึงได้รับความนิยมนและได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากประชาชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะประสบความสำเร็จและกำลังพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่ เพื่อที่การกีฬาแห่งประเทศไทยในฐานะหน่วยงานภายใต้กำกับจะได้นำแนวทางนโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป

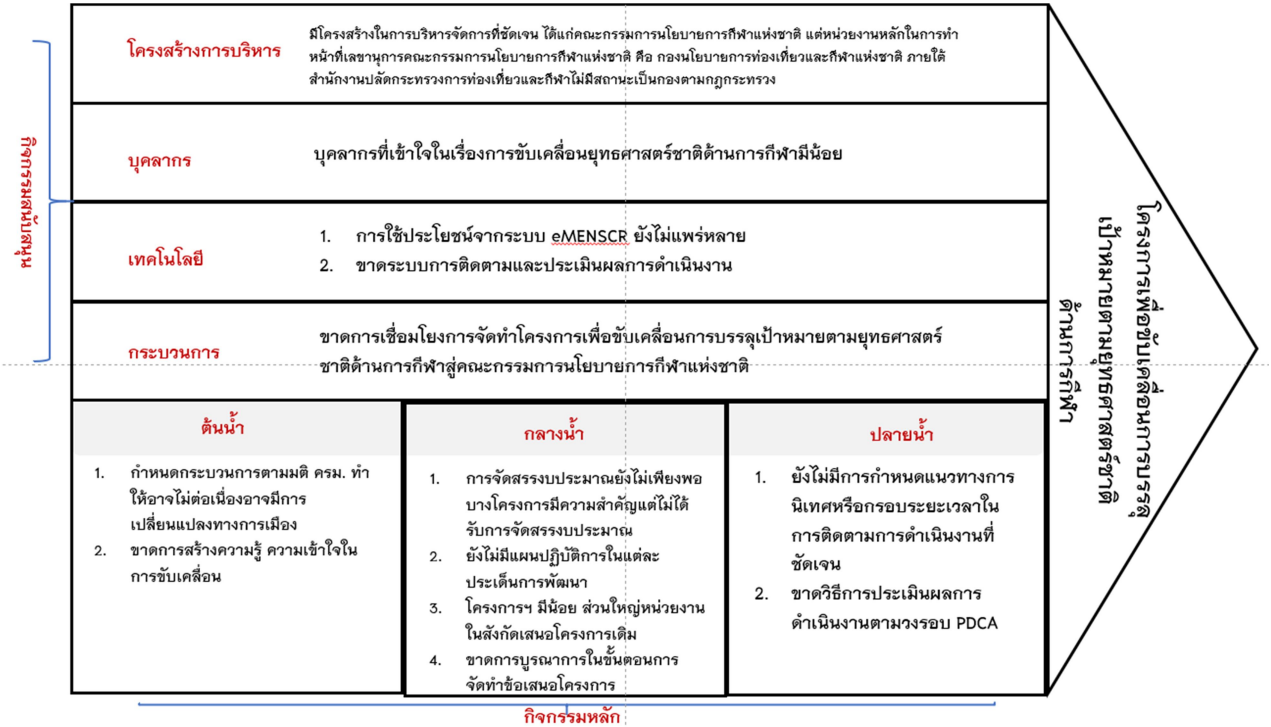
ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : แต่ละหน่วยงานมีแผนปฏิบัติงานของตนเองแต่การติดตามแผนพัฒนาฯ สำหรับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาต้องเป็นหน่วยดำเนินการจัดสรรงบประมาณในการขับเคลื่อนและติดตามผลแต่ละแผนงานให้ชัดเจน

แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

1. วิพากษ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

ผู้วิจัยวิพากษ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา ผ่านการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 สถานภาพ ปัญหาอุปสรรคและผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในระยะที่ผ่านมา ในบทที่ 3 นำมาประกอบการกับการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non - Structure interview) ซึ่งเป็นหัวข้อคำถามกว้างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในส่วนของเนื้อหา และนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลให้เห็นถึงข้อเท็จจริงข้อจำกัดและ ปัญหาอุปสรรค ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ซึ่งกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์ และเชื่อมโยงกัน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับปัจจัยการผลิต ในที่นี้จะเป็นการแสดงให้เห็นการวิเคราะห์ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ตั้งแต่กระบวนการแรกจนถึงการขอรับการจัดสรรงบประมาณโครงการ ทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนในห่วงโซ่คุณค่า ดังนี้

แผนภาพที่ 4-1 วิพากษ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา ผ่านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่า

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

1.1 กิจกรรมสนับสนุน

1.1.1 ด้านโครงสร้างการบริหาร

การพัฒนาด้านการกีฬาของประเทศมีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ เป็นกลไกขับเคลื่อนหลักในการพัฒนาการกีฬาของประเทศ ตามพระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เสนอแนะต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการกีฬาของประเทศ รวมทั้งเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรค และการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรมการกีฬา กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งถือว่ามิได้โครงสร้างที่ชัดเจนและเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาที่กำหนดการขับเคลื่อนรายประเด็น ประกอบด้วย การขับเคลื่อนกีฬาพื้นฐาน การขับเคลื่อนกีฬามวลชน การขับเคลื่อนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและอาชีพ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา และการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมกีฬา มีความเหมาะสม และความครบถ้วนทุกองค์ประกอบด้านพัฒนาการกีฬา เนื่องจากการขับเคลื่อนและการพัฒนากีฬาในทุกมิติ ครอบคลุมทุกช่วงอายุ ทั้งมิติของนักกีฬา ประกอบกับความเชื่อมโยงกันระหว่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 มีความสอดคล้องกันในทุกมิติ

อันจะส่งผลให้การดำเนินโครงการที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแผนระดับที่ 3 จะส่งผลถึงเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีด้วย นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรายประเด็นพัฒนาฯ จำนวน 5 คณะ ประกอบด้วย

1. คณะอนุกรรมการประเด็นการพัฒนาที่ 1 การส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐาน
2. คณะอนุกรรมการประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชนให้เป็นวิถีชีวิต
3. คณะอนุกรรมการประเด็นการพัฒนาที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ
4. คณะอนุกรรมการประเด็นการพัฒนาที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา
5. คณะอนุกรรมการประเด็นการพัฒนาที่ 5 การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการกีฬา

ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ทั้ง 5 คณะ จะดำเนินการขับเคลื่อน ติดตามการดำเนินงานรายประเด็นเพื่อรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาในด้านโครงสร้างการดำเนินงานกล่าวคือ ตามพระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติรวมถึงศึกษาและประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการ
- (2) วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติต่อคณะกรรมการ
- (3) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการกีฬาในทุกภาคส่วนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ
- (4) รายงานผลการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติเสนอต่อคณะกรรมการ
- (5) ประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- (6) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล และติดตามความเคลื่อนไหวสถานการณ์ด้านการกีฬา แนวโน้มการกีฬา รวมทั้งการจัดทำและเผยแพร่สถิติการกีฬาของประเทศ
- (7) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติในการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการกีฬาหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

(8) จัดหรือสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาด้านการกีฬา

(9) จัดทำรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับการกีฬาและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(10) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการกีฬา เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการการกีฬาของประเทศ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาของประเทศ ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(11) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามอบหมายให้หน่วยงานระดับกอง ได้แก่ กองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ เลขาธิการคณะกรรมการฯ และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ข้างต้น ซึ่งสถานะของกองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติ เป็นเพียงหน่วยงานภายในจัดตั้งขึ้นตามอำนาจของปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยไม่ได้เป็นกองที่ปรากฏอยู่ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว และดำเนินงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ

1.1.2 ด้านบุคลากร

ด้วยกองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติเป็นเพียงหน่วยงานภายใน ส่งผลให้ไม่มีการกำหนดตำแหน่งอย่างเป็นทางการในหน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ต้องดึงบุคลากรจากกองอื่นภายในสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มาปฏิบัติหน้าที่ในกองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติ ประกอบกับไม่มีตำแหน่งผู้อำนวยการ เนื่องจากกองดังกล่าวไม่ปรากฏในกฎกระทรวง จึงส่งผลต่อความก้าวหน้าในตำแหน่ง และแรงจูงใจของบุคลากร นอกจากนี้จำนวนบุคลากรยังมีไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากมีคณะอนุกรรมการฯ มากขึ้น ส่งผลให้ภารกิจที่เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการมากขึ้นตามไปด้วย

นอกเหนือจากปัญหาด้านบุคลากรภายในข้างต้นแล้ว บุคลากรทั้งภายในและบุคลากรจากหน่วยร่วมขับเคลื่อนยังขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์ของระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลในระบบมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผล เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนด้านการกีฬาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.1.3 ด้านเทคโนโลยี

ระบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2562 ข้อ 4 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปกระทำผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) เพื่อเป็นระบบที่ใช้ในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การ

ดำเนินงานของหน่วยงานผ่านแผนงาน โครงการ หรือการดำเนินการต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนการปฏิรูปประเทศ โดยเป็นระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงข้อมูลจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้อย่างบูรณาการ ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐทุกแห่งต้องดำเนินการให้มีการรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในระบบฯ ตามรายการและภายในระยะเวลาที่ สศช. กำหนด อย่างน้อยประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดแผนงาน โครงการ หรือการดำเนินงาน ความสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ ปัญหาหรืออุปสรรค ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขในการดำเนินงาน ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานด้านการกีฬานำเข้าข้อมูลครบถ้วน แต่ยังไม่มียละเอียดมากพอในการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ประกอบกับยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบขั้นสูง อาทิ การตรวจความซ้ำซ้อนของโครงการ การวิเคราะห์ช่องว่างของการดำเนินงาน เป็นต้น

นอกจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติแล้ว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬายังขาดระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติในรูปแบบของ แพลตฟอร์ม เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

1.1.4 ด้านกระบวนการ

ในการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการกีฬามีขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ชัดเจน แต่ยังคงขาดขั้นตอนในการเชื่อมโยงการจัดทำโครงการฯ ไปสู่การพิจารณาของคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ

1.2 กิจกรรมหลัก

1.2.1 ต้นน้ำ

1.2.1.1 ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาสิ่งสำคัญที่สุดคือการจัดทำโครงการเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามแนวทางที่ สศช. กำหนด อย่างไรก็ตามแนวทางที่ สศช. กำหนดนั้น ล้วนมาจากมติคณะรัฐมนตรีทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็น การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562 แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้หลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ในหัวข้อที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเห็นชอบใหม่ ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการหรือแนวทางการดำเนินงานจะส่งผลให้การดำเนินงานติดขัดและไม่ต่อเนื่องเนื่องจากหน่วยปฏิบัติเริ่มคุ้นชิน หากมีการเริ่มต้นใหม่จะเสียทรัพยากร ข้อมูลที่รวบรวม และงบประมาณในการสร้างความรู้ ความเข้าใจใหม่ทั้งหมด

1.2.1.2 การประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดการรับรู้ในภาพรวมยังไม่เพียงพอให้เกิดแรงหนุนในวงกว้างเพื่อช่วยการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา ที่ยังไม่เกิดการประชาสัมพันธ์ หรือการสร้างความรู้ความเข้าใจทั้งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ แนวทางการขับเคลื่อน ขั้นตอนการขับเคลื่อนไปจนถึง

การติดตามและประเมินผล สอดคล้องกับข้อมูลจากผู้ให้การสัมภาษณ์ที่ให้ข้อคิดเห็นว่าการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬายังไม่ดีพอในการสร้างการรับรู้อย่างทั่วถึง

1.2.2 กลางน้ำ

1.2.2.1 การจัดสรรงบประมาณยังไม่เพียงพอ โครงการที่ผ่านการเป็นโครงการสำคัญ บางโครงการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ อาทิ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีโครงการผ่านการเป็นโครงการสำคัญในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา จำนวน 8 โครงการ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพียง 6 โครงการ ในส่วนของโครงการปกติถูกปรับลดงบประมาณลงทุกปี ประกอบกับยังขาดการวิเคราะห์ความสำคัญและความเชื่อมโยงของค่าของงบประมาณในภาพรวมของกระทรวงให้ไปในทิศทางเดียวกัน

1.2.2.2 ขาดแผนปฏิบัติการในแต่ละประเด็นการพัฒนา โดยในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติกำหนดประเด็นการพัฒนา 5 ประเด็น แต่ยังไม่มีแผนปฏิบัติการรายประเด็นที่สอดคล้องกับระยะเวลาตามแผน ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวิธีการ แผนงานโครงการ ในระยะ 5 ปี ตามห้วงเวลาของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

1.2.2.3 จากการติดตามการดำเนินงานที่ผ่านมา มีข้อเสนอโครงการสำคัญจำนวนน้อย และข้อเสนอโครงการฯ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี มีจำนวนน้อยเช่นเดียวกัน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญฯ จำนวน 26 โครงการ ผ่านความเห็นชอบเพียง 8 โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญฯ จำนวน 38 โครงการ ผ่านความเห็นชอบเพียง 6 โครงการ และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญฯ จำนวน 28 โครงการ ผ่านความเห็นชอบเพียง 15 โครงการ ทำให้การดำเนินงานที่ผ่านมา ยังไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร

1.2.2.4 ขาดการบูรณาการในขั้นตอนการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ถึงแม้ว่าจะมีเวทีให้ทบทวนห่วงโซ่คุณค่าเป็นประจำ แต่ในขั้นตอนการจัดทำข้อเสนอโครงการฯ หน่วยงานมีการดำเนินงานในลักษณะต่างคนต่างทำส่งผลให้ไม่เกิดการทำงานในการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน คำนึงถึงภารกิจตนเองเป็นหลัก และมีหลักคิดมุ่งเน้นความสำเร็จของโครงการตามภารกิจก่อนคำนึงถึงผลลัพธ์ตามแผนแม่บทฯ

1.2.3 ปลายทาง

1.2.3.1 ยังไม่มีการกำหนดแนวทางการนิเทศหรือกรอบระยะเวลาในการติดตามการดำเนินงานที่ชัดเจน จะเห็นได้จากยังขาดการกำหนดแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นการติดตาม แนวทางการติดตาม และกรอบระยะเวลาในการติดตามผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

1.2.3.2 ขาดวิธีการประเมินผลการดำเนินงานตามวงรอบ PDCA โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Check จะเห็นได้จากตัวชี้วัดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีการกำหนดใหม่ ตามเอกสารประกอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ยังไม่ได้มีการพูดคุยกันถึงแนวทางการจัดเก็บที่เป็นรูปธรรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังไม่มีการสำรวจความเป็นไปได้มาซึ่งข้อมูลประกอบการคำนวณตัวชี้วัด ประกอบกับวิธีการเก็บตัวชี้วัดไม่ชัดเจน ในการติดตามและประเมินผลในแต่ละปียังใช้ข้อมูลตัวชี้วัดที่ต่างกัน ทำให้ไม่สามารถกำหนดหรือจัดทำโครงการเพื่อตอบตัวชี้วัดได้

อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งมีจำนวนยั้งยั้งมิได้มีการหารือและมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพอย่างเป็นทางการ

2. แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

จากการสรุปข้อมูลจากบทที่ 2 เพื่อทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ กลไกการขับเคลื่อนแผนที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 เพื่อหาสถานภาพ ผลการดำเนินงานในปัจจุบัน และการวิพากษ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในบทที่ 4 นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์หาช่องว่าง และปัญหาอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขให้ครบถ้วนตามปัญหาที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยสรุปแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนแผนออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. A – Awareness การประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้
2. B – Budgeting การงบประมาณ
3. C- Contributing Factor การสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมาย
4. D – Driven การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาอย่างบูรณาการ
5. E - Evaluation การติดตามและประเมินผล

แผนภาพที่ 4-2 แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

ประเด็นการขับเคลื่อน	สู่การปฏิบัติ
A – Awareness การประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจหน่วยงานรัฐ 2. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ
D – Driven การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาอย่างบูรณาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแผนปฏิบัติการรายประเด็นการพัฒนา 2. บูรณาการการเสนอโครงการฯ ร่วมกัน
B-Budgeting งบประมาณ	ผลักดันให้เกิดงบประมาณด้านการกีฬา
E-Evaluation การติดตามและประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. มนวกเรื่องการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปอยู่ในกลไกการติดตามของ ค.ต.ป.ประจำกระทรวง และผู้ตรวจราชการ 2. พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลที่สามารถแสดงผลแบบ Dashboard 3. กำหนดแนวทางการนิเทศหรือกรอบระยะเวลาในการติดตามการดำเนินงานที่ชัดเจน 4. กำหนดค่าอธิบายตัวชี้วัด และหน่วยงานเจ้าภาพในการจัดเก็บให้ชัดเจน
C-Contributing Factor การสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับโครงสร้างกองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติ 2. จัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอและเพิ่มองค์ความรู้ที่เหมาะสม 3. สร้างความเข้มแข็งของกลไกในส่วนภูมิภาค

ที่มา : ประมวลโดยผู้วิจัย, 2566

โดยมีรายละเอียดแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา โดยเรียงลำดับตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. A – Awareness การประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้

การประชาสัมพันธ์มีความสำคัญอย่างมากในการสร้างความเข้าใจและเรียกร้องการร่วมแรงร่วมใจ เพื่อสร้างการรับรู้ต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา รวมทั้งเป็นการสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อสาธารณชนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยดำเนินการดังนี้

1.1 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาสร้างความรู้ความเข้าใจในหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้มีความเข้าใจตรงกันอย่างเป็นเอกภาพ เพื่อให้การขับเคลื่อนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดตามแผนระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารต้องเข้าใจแผนระดับต่าง ๆ ด้านการกีฬา และผลักดันให้มีการดำเนินงานตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพและสม่ำเสมอ สอดคล้องกับทฤษฎีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ที่ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจกลยุทธ์ (Understanding Strategy) ซึ่งอาจดำเนินการผ่านการประชุมผู้บริหารของหน่วยงาน

1.2 การสร้างการรับรู้โดยทั่วกันทั้งภายในองค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ผ่านหนังสือเวียน อินโฟกราฟฟิก เว็บไซต์ Facebook รวมทั้งการจัดประชุมสัมมนาสร้างความรู้ ความเข้าใจในระดับพื้นที่อย่างทั่วถึงเพื่อให้เกิดการรับรู้ และเข้าใจในการดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

1.3 จัดทำคู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา ประกอบด้วยเนื้อหาอย่างน้อย ได้แก่ ความเป็นมา วิธีการขับเคลื่อน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัด และการติดตามและประเมินผล เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจแนวทางและวิธีการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา และเป็นการสร้างการรับรู้อีกทางหนึ่ง

2. D – Driven การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาอย่างบูรณาการ

การขับเคลื่อนอย่างบูรณาการสอดคล้องกับทฤษฎีการบูรณาการซึ่งเป็นการผสานสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้าด้วยกันให้เป็นเนื้อเดียวกันอย่างครบถ้วน สมบูรณ์และเป็นเอกภาพ โดยอาจเป็นการแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องหรือเติมเต็มส่วนที่ขาดให้สมบูรณ์ โดยการบูรณาการส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินงานของหลายหน่วยงาน ซึ่งมีเป้าหมายในเรื่องเดียวกัน มากำหนดแนวทางร่วมกันประสานกลมกลืน ดังนี้

2.1 การจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อเป็นการนำแผนกลยุทธ์หรือแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ในที่นี้จะเป็นการจัดทำแผนปฏิบัติการรายประเด็นตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมและพัฒนากายออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐาน แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมและพัฒนากายออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชน ให้เป็นวิถีชีวิต แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมและพัฒนากายออกกำลังกายและกีฬาเพื่อการพัฒนาอาชีพ แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมและพัฒนากายออกกำลังกายและกีฬาเพื่อการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา โดยจัดทำเป็นแผนระยะ 5 ปี ให้สอดคล้องกับระยะเวลาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) ประกอบด้วยเนื้อหาอย่างน้อย คือ แนวทางการพัฒนา โครงการ/กิจกรรม งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ ในส่วนของการขับเคลื่อนในราชการ

บริหารส่วนภูมิภาคจะดำเนินการผลักดันให้การส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาเข้าไปอยู่ในแผนพัฒนาจังหวัด

2.2 การบูรณาการเพื่อเสนอโครงการร่วมกัน ผ่านการจัดประชุมเพื่อจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามแนวทางของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกำหนดประเด็นที่ต้องการผลักดันตามแผนปฏิบัติการร่วมกัน และจัดทำข้อเสนอโครงการในลักษณะบูรณาการผ่านกระบวนการตามแนวทางของ สศช.

3. B – Budgeting การงบประมาณ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นกระทรวงหลักในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศ แต่จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าปัญหาหลักที่ทำให้การขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ว่างบประมาณของหน่วยขับเคลื่อนด้านการกีฬาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้รับการจัดสรรลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังตาราง

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลงบประมาณของหน่วยงานสนับสนุนภารกิจด้านกีฬาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

หน่วยงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
กรมพลศึกษา	1,511.7995	1,134.8483	1,006.4226	1,208.4572	618.3005	641.5262
มหาวิทยาลัย การกีฬา แห่งชาติ	2,594.8699	2,264.4972	2,091.3875	2,060.2879	1,835.4061	1,874.4048
การกีฬาแห่งประเทศไทย	3,053.1259	2,997.7907	2,711.3376	2,703.9870	1,600.8781	1,600.4715

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

นอกจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรลดลงแล้ว การขอรับการจัดสรรงบประมาณยังเป็นไปแบบต่างหน่วยต่างขอยังไม่เกิดการบูรณาการ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลง เนื่องจากหน่วยให้งบประมาณยังไม่เห็นผลงานในภาพรวม จึงสมควรเร่งรัดให้เกิดงบบูรณาการด้านการกีฬา เพื่อให้การพัฒนาการกีฬาทุกองคาพยพ เกิดประสิทธิภาพ และมีพลังในการขับเคลื่อนงานด้านการกีฬา

4. E - Evaluation การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลเป็นส่วนสำคัญในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติตามทฤษฎีวงจรเดมมิ่ง หากมีขั้นตอนและแนวทางการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬามีประสิทธิภาพตามไปด้วย ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการติดตามและประเมินผล ดังนี้

4.1 ผนวกเรื่องการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปอยู่ในกลไกการติดตามของ ค.ต.ป.ประจำกระทรวง และผู้ตรวจราชการ โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและ

ประเมินผลภาครัฐ พ.ศ. 2548 กำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐ เพื่อบูรณาการส่งเสริมความเข้มแข็งของการกำกับดูแลและควบคุมตนเองที่ดีของส่วนราชการ อันจะนำไปสู่การบรรลุผลตามเจตนารมณ์ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความมั่นใจแก่สาธารณชนต่อการดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และผลงานของส่วนราชการว่าได้มีการตรวจสอบและกำกับดูแลอย่างรอบคอบถึงประสิทธิผล ความคุ้มค่า ประสิทธิภาพ คุณภาพของการบริหารงาน ตลอดจนการยกระดับขีดสมรรถนะ การเรียนรู้และศักยภาพของการพัฒนาอย่างยั่งยืนรวมถึงมีความยุติธรรม โปร่งใส และความรับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชน โดยข้อ 17 กำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง ทั้งนี้ กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬาดำเนินการตามระเบียบดังกล่าว โดยแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงการทองเที่ยวและกีฬาอย่างต่อเนื่อง ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลระบบการตรวจสอบและประเมินผลของกระทรวงและหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปตามมาตรฐานที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐกำหนด สอบทาน ติดตามและประเมินผลการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานราชการและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา สอบทาน รายงานผลการดำเนินงานและรายงานผลสถานะทางการเงินของกระทรวงและหน่วยงานในสังกัด และรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงให้รัฐมนตรี โดยในแต่ละปีจะมีการกำหนดประเด็นในการตรวจสอบและประเมินผล ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา เป็นหนึ่งในประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล ให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญให้ข้อเสนอที่เป็นประโยชน์เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านการกีฬาให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงแล้ว การตรวจราชการโดยผู้ตรวจราชการประจำกระทรวง ก็เป็นหนึ่งในกลไกสำคัญของการบริหารราชการแผ่นดินในการติดตาม กระตุ้น เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติราชการบรรลุเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล รัฐมนตรีและหน่วยงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน สามารถแก้ไขปัญหาการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ตลอดจนช่วยประสานแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. 2548 โดยกำหนดประเด็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาเป็นหนึ่งในประเด็นการตรวจราชการประจำปี

4.2 พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลให้สามารถแสดงผลแบบ Dashboard แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 มีการกำหนดตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุผลสัมฤทธิ์ในแต่ละปี อย่างไรก็ตามยังขาดระบบการรายงานผลการดำเนินงานที่สามารถแสดงผลได้แบบทันท่วงที จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบหรือแพลตฟอร์มในการติดตามและประเมินผล ที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์มาช่วยวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งสามารถแสดงผลแบบ Dashboard เพื่อให้ผู้บริหารเห็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจอย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับสถานการณ์

4.3 กำหนดแนวทางการนิเทศหรือกรอบระยะเวลาในการติดตามการดำเนินงานที่ชัดเจนโดยการกำหนดแนวทางการนิเทศหรือการติดตามผลการดำเนินงานที่ชัดเจน พร้อมกำหนดกรอบระยะเวลาในการรายงานผลเป็นรายไตรมาส เพื่อให้สามารถนำปัญหาอุปสรรคใน

การดำเนินการมากำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายได้อย่างทัน่วงที

4.4 กำหนดคำอธิบายตัวชี้วัด และหน่วยงานเจ้าภาพในการจัดเก็บให้ชัดเจน โดยการจัดประชุมหารือและทำความเข้าใจตัวชี้วัดในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการศึกษา และตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) เพื่อซักซ้อมความเข้าใจถึงคำอธิบายตัวชี้วัดให้ชัดเจนและเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมกำหนดหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนตัวชี้วัด พร้อมกำหนดเจ้าภาพรับผิดชอบการรายงานผลการดำเนินงานและการจัดเก็บตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรม

5. C- Contributing Factor การสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมาย

5.1 ปรับโครงสร้างกองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติ โดยการเร่งรัดการปรับโครงสร้างกองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติให้เป็นหน่วยงานที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้มีอำนาจเต็มทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 จัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอและเพิ่มองค์ความรู้ที่เหมาะสม โดยการเร่งขออัตรากำลังเพื่อขับเคลื่อนภารกิจให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่มีมากขึ้น รวมทั้งอบรมเสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ในเรื่องการจัดทำแผน การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติการ วิเคราะห์ข้อมูล การติดตามและประเมินผล รวมทั้งระบบสารสนเทศ นอกจากนี้จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา โดยนำเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านแผนของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวง และเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะอนุกรรมการฯ มาปฏิบัติงานร่วมกัน ในลักษณะของทีมกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้การสื่อสาร การตั้งเป้าหมาย การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยทำหน้าที่กลั่นกรอง เสนอวาระ ก่อนเข้าสู่คณะอนุกรรมการฯ รายประเด็น

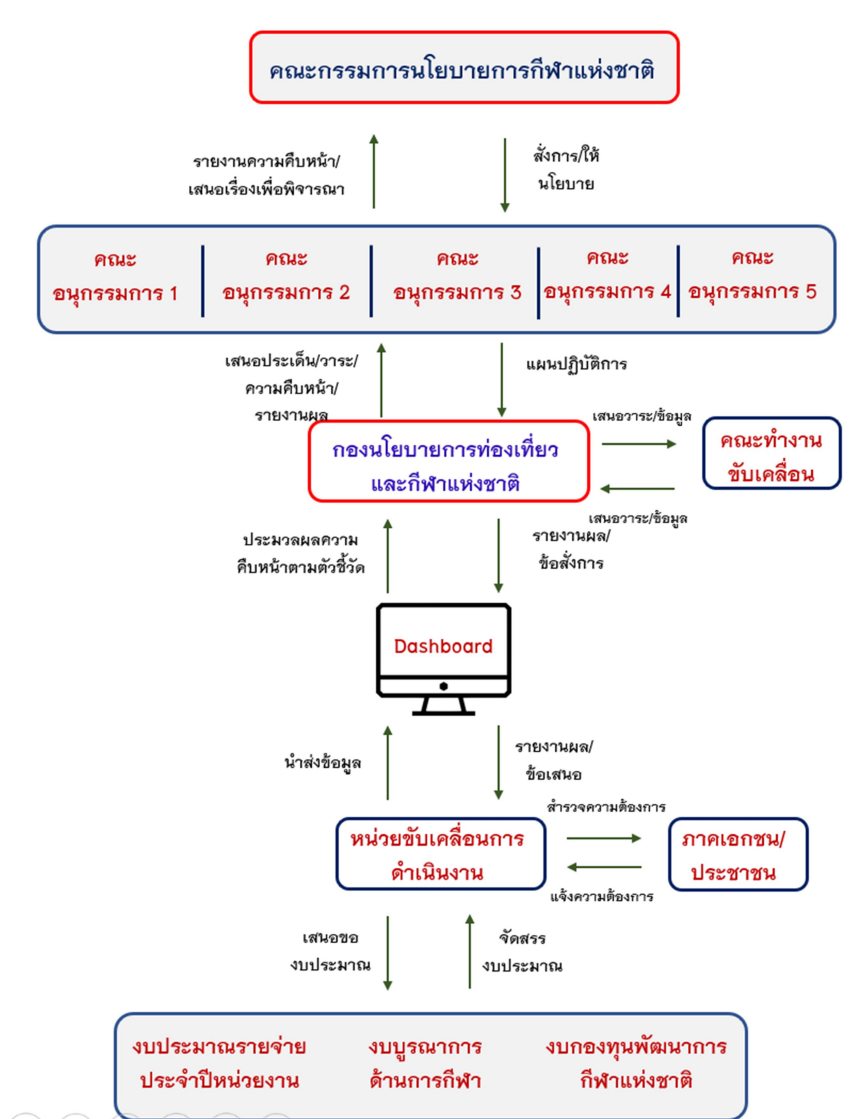
5.3 สร้างความเข้มแข็งของกลไกในส่วนภูมิภาค โดยพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 มาตรา 29 ถึง มาตรา 32 กำหนดให้ในแต่ละจังหวัดนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการกีฬาจังหวัด และให้สำนักงาน กทท. จังหวัด ทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการกีฬาจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสำนักงาน กทท. จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ เสนอนโยบาย แผนงาน และโครงการส่งเสริมกีฬาภายในจังหวัดต่อคณะกรรมการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ กทท. อย่างไรก็ตามในมาตรา 8 ระบุเพียงการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และสนับสนุน กทท. สมาคมกีฬา และหน่วยงานกีฬาที่เกี่ยวข้องในการแข่งขันกีฬา และการดำเนินกิจกรรมกีฬาของจังหวัด แต่ยังขาดการส่งเสริมการออกกำลังกาย การกีฬามวลชน พัฒนาบุคลากรทางการกีฬา รวมถึงส่งเสริมอุตสาหกรรมกีฬา ซึ่งยังไม่ครอบคลุมประเด็นตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ดังนั้น จึงต้องสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการกีฬาจังหวัด ให้ดำเนินการให้ครอบคลุมทุกประเด็น และผลักดันให้การส่งเสริมการกีฬาไม่จะเป็นการส่งเสริมการออกกำลังกาย การส่งเสริมกีฬามวลชน การพัฒนากีฬาอาชีพ ต่อยอดไปสู่กีฬาเป็นเลิศ รวมทั้งอุตสาหกรรมกีฬา ไปผนวกเป็นหนึ่งในประเด็นในการพัฒนาในแผนพัฒนาจังหวัด นอกจากนี้

ปรับปรุงระเบียบกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ให้การใช้จ่ายเป็นไปอย่างคล่องตัวและมีวัตถุประสงค์ที่ครอบคลุมการส่งเสริมการออกกําลังกาย และการส่งเสริมอุตสาหกรรมการกีฬา

3. กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

นอกจากแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินการด้านการกีฬาเพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาแล้ว หนึ่งในประเด็นที่สำคัญในการส่งเสริมให้การขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด คือ กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานในภาพรวม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 4-3 แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2566

3.1 ระดับนโยบาย

คณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย สั่งการ มอบนโยบาย และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนระดับต่าง ๆ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา สั่งการไปยังคณะกรรมการรายประเด็น 5 ประเด็น ประกอบด้วยคณะกรรมการประเด็นการพัฒนาที่ 1 การส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชนให้เป็นวิถีชีวิต คณะกรรมการประเด็นการพัฒนาที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ คณะกรรมการประเด็นการพัฒนาที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา และคณะกรรมการประเด็นการพัฒนาที่ 5 การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา โดยคณะกรรมการจะทำหน้าที่ในการจัดทำแผนปฏิบัติการรายประเด็น แปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และสรุปผลพร้อมรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ

3.2 ระดับหน่วยงาน

กองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติเป็นศูนย์ประสานงานกลางระหว่างคณะกรรมการระดับนโยบายกับหน่วยงานระดับปฏิบัติ ประสานนำข้อสั่งการ/นโยบายถ่ายทอดลงสู่หน่วยปฏิบัติ รวมทั้งเสนอประเด็น ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค ต่อคณะกรรมการระดับนโยบาย โดยมีคณะทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นเครื่องมือในการกลั่นกรองวาระสรุปผลการดำเนินงาน และนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

3.3 ระดับหน่วยปฏิบัติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสนอค่าของประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา โดยเสนอผ่านกระบวนการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชนและภาคเอกชน ผ่านระบบ Dashboard เพื่อประมวลผลก่อนเสนอคณะกรรมการระดับนโยบาย นอกจากนี้หน่วยปฏิบัตินำเสนอข้อมูลผลความคืบหน้า/ผลการดำเนินโครงการเข้าสู่ระบบ Dashboard กลาง จากนั้นระบบจะแสดงสถานะความคืบหน้า การดำเนินโครงการ/การบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัด ระบบทำการประเมินผลความคืบหน้า/ความสำเร็จของ การดำเนินโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด จากนั้นรายงานผลการประเมินความคืบหน้า/ความสำเร็จของการดำเนินโครงการผ่านระบบ Dashboard ให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถเข้าถึงการแสดงผลได้ เพื่อให้ระบบการติดตามและประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิจาก เอกสารทางวิชาการ แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการกีฬา จำนวน 4 ท่าน นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปแนวทางที่เหมาะสม ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่ายุทธศาสตร์ชาติด้าน

การศึกษา และหน่วยงานขับเคลื่อนที่กำหนดในปัจจุบัน รวมทั้งกลไกการขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติมีความเหมาะสม อย่างไรก็ตามควรแก้ไขประเด็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างการรับรู้เรื่องการศึกษาขับเคลื่อนการศึกษา ประกอบกับผู้วิจัยดำเนินการวิพากษ์การดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาผ่านประสบการณ์ และการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ายังมีปัญหาทั้งทางด้านโครงการ บุคลากร งบประมาณ แผนปฏิบัติการ การติดตามและประเมินผล และการประชาสัมพันธ์ จากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวมาประมวลผลเพื่อกำหนดเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ผ่านแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ประกอบด้วย (1) A – Awareness การประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ (2) B – Budgeting การงบประมาณ (3) C- Contributing Factor การสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมาย (4) D – Driven การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาอย่างบูรณาการ และ (5) E - Evaluation การติดตามและประเมินผล ตลอดจนกำหนดกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับหน่วยประสานงาน ไปจนถึงระดับปฏิบัติ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านศึกษามีรูปแบบการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ต่อไป

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยบทนี้ เป็นการทำวิจัยเรื่อง แนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยได้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ ข้อ คือ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสถานภาพ และกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาของประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่กำหนด

จากผลการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ข้อดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดข้อสรุป ดังนี้

สรุป

ผลการศึกษาที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

ผลการศึกษาที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 มีรายละเอียดผลการศึกษาโดยสรุปดังนี้ คือ จากการศึกษา วิเคราะห์สถานภาพ และกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในปัจจุบัน ประกอบด้วย (1) ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา (2) กลไกการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา (3) ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (4) กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ โดยจากผลการศึกษาพบว่ากระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในปัจจุบัน เป็นในลักษณะการถ่ายทอดจากบนลงล่าง กล่าวคือ การมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นแผนระดับที่ 1 ที่ทุกหน่วยงานต้องร่วมกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ถ่ายทอดไปสู่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 2 มีการกำหนดแผนแม่บทย่อยและตัวชี้วัดเพื่อตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ถ่ายทอดลงไปสู่แผนระดับที่ 3 ได้แก่ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) ซึ่งเนื้อหาจะประกอบด้วยแนวทางพัฒนาโดยละเอียด สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และมีการเพิ่มเติมแนวทางพัฒนาที่สำคัญที่ยังมีช่องว่างเพื่อเติมเต็มปัจจัยที่ขาดหายในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สรุปได้ ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา

ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬาในระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า ตัวชี้วัดอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 68 ปี ซึ่งเป็นตัวชี้วัดระดับแผนแม่ทบบรรลุค่าเป้าหมาย ในส่วนของแผนแม่บทย่อยเป้าหมาย 140101 คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น และเป้าหมาย 140301 บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้นบรรลุค่าเป้าหมายเช่นกัน ในขณะที่เป้าหมาย 140201 นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ อยู่ในระดับความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานอาจมิได้สะท้อนความเป็นจริงเนื่องจากบางตัวชี้วัดมีการเก็บตัวชี้วัดที่แตกต่างกันในแต่ละปี และบางตัวชี้วัดมีคำอธิบายไม่ชัดเจน ดังนั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งมีคำอธิบายตัวชี้วัด แหล่งอ้างอิง วิธีการคำนวณ และข้อมูลฐานที่ชัดเจน

2. กลไกการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา

กลไกการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 โดยใช้หลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) กล่าวคือ หลักในการดำเนินการและปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ทุกภาคส่วนสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปในทิศทางเดียวกัน โดยทุกการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน (X) ต้องสามารถบรรลุผลลัพธ์ได้อย่างน้อย 1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ/การดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว เพื่อให้การแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังกำหนดแนวทางการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 4 แนวทาง ประกอบด้วย (1) การมองเป้าหมายร่วมกัน (2) การจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (3) การจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการสำคัญ และ (4) การจัดทำแผนปฏิบัติการราย 5 และรายปี

3. ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 – 2564) จำนวน 34 ตัวชี้วัด พบว่า ในภาพรวมของผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ มีตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานสูงกว่าค่าเป้าหมายจำนวน 5 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 14.71) ตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย 4 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 11.76) และตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่า/ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย 13 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 38.24) ส่วนตัวชี้วัดที่มีข้อมูลแต่การจัดเก็บยังไม่เป็นระบบ/มีข้อมูลแต่ไม่ครอบคลุมตามตัวชี้วัด ทำให้ไม่

สามารถประเมินผลการดำเนินงานได้ มีจำนวน 12 ตัวชี้วัด (ร้อยละ35.29) จะเห็นได้ว่าจำนวนตัวชี้วัดที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย รวมกับตัวชี้วัดที่ไม่สามารถประเมินผลได้ รวมกันสูงถึงร้อยละ 73.53

4. กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ เป็นกลไกสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือให้ความเห็น กำกับดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬารวมทั้งเสนอมาตรการแก้ไขปัญหายุ่งยากอุปสรรคการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ และการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการพัฒนาการกีฬาของชาติก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบและสั่งการต่อไป มีคณะกรรมการฯ รายประเด็นพัฒนาภายใต้คณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ เพื่อติดตามการดำเนินงานตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ และผลักดันขับเคลื่อน ให้ข้อเสนอแนะ การพัฒนาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และมีหน่วยขับเคลื่อนแผนทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคประชาชน และเครือข่าย

กล่าวโดยสรุปการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา อาศัยกลไกการขับเคลื่อนผ่านแผนระดับที่ 2 คือ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นศักยภาพการกีฬา มีกลไกการขับเคลื่อนโดยใช้หลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 ซึ่งจากการดำเนินการมาระยะเวลาหนึ่งพบว่า ตัวชี้วัดอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 68 ปี ซึ่งเป็นตัวชี้วัดระดับแผนแม่บทบรรลุค่าเป้าหมาย ในส่วนของแผนแม่บทย่อยเป้าหมาย 140101 คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น และเป้าหมาย 140301 บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น บรรลุค่าเป้าหมายเช่นกัน ในขณะที่เป้าหมาย140201 นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ อยู่ในระดับความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานอาจมิได้สะท้อนความเป็นจริงเนื่องจากบางตัวชี้วัดมีการเก็บตัวชี้วัดที่แตกต่างกันในแต่ละปี และบางตัวชี้วัดมีคำอธิบายไม่ชัดเจน ถ้ายทอดการดำเนินการลงสู่แผนระดับที่ 3 คือแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ มีกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ผ่านคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 – 2564) จำนวน 34 ตัวชี้วัด พบว่าในภาพรวมของผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ มีตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานสูงกว่าค่าเป้าหมายจำนวน 5 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 14.71) ตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย 4 ตัวชี้วัด (ร้อยละ11.76) และตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่า/ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย 13 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 38.24) ส่วนตัวชี้วัดที่มีข้อมูลแต่การจัดเก็บยังไม่เป็นระบบ/มีข้อมูลแต่ไม่ครอบคลุมตามตัวชี้วัด ทำให้ไม่สามารถประเมินผลการดำเนินงานได้ มีจำนวน 12 ตัวชี้วัด (ร้อยละ35.29)

ผลการศึกษาที่ต่อบัณฑิตอุปสงค์การวิจัยข้อที่ 2

ผลการศึกษาที่ต่อบัณฑิตอุปสงค์การวิจัยข้อที่ 2 มีรายละเอียดผลการศึกษาโดยสรุป คือ ผู้วิจัยทำการศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา จากเอกสาร หนังสือ ตำรา รายงานสรุปผลการศึกษา การประมวลผลจากข้อเท็จจริง รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Individual Interview) พบปัญหาและอุปสรรค โดยสรุป ดังนี้

1. ปัญหาด้านการบริหารจัดการและกระบวนการ อาทิ โครงการที่ต่อบุคลากร ยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬามีน้อย และยังไม่เชื่อมโยงกับกลไกคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ขาดแผนปฏิบัติการในแต่ละประเด็นการพัฒนา การขอรับการจัดสรรงบประมาณแบบไม่บูรณาการ ขาดกระบวนการจัดเก็บตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม ตัวชี้วัดจำนวนมากเกินไป การประชาสัมพันธ์ที่ไม่เพียงพอ โครงสร้างของหน่วยงานเลขานุการไม่เหมาะสม รวมทั้งขาดระบบการรายงานผลที่มีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาด้านบุคลากร อาทิ บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) รวมทั้งขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์ของระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลในระบบมาประมวล เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนด้านการกีฬาได้

3. ปัญหาด้านงบประมาณ อาทิ การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอ การไม่มีงบบูรณาการด้านการกีฬา

4. ปัญหาด้านการติดตามและประเมินผล อาทิ ยังไม่มีการกำหนดแนวทางการนิเทศหรือกรอบระยะเวลาในการติดตามการดำเนินงานที่ชัดเจน ขาดวิธีการประเมินผลการดำเนินงานตามวงจร PDCA

กล่าวโดยสรุปผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารทางวิชาการ แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผู้เชี่ยวชาญทางด้านการกีฬา จำนวน 4 ท่าน นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปแนวทางที่เหมาะสม ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่ายุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา และหน่วยงานขับเคลื่อนที่กำหนดในปัจจุบัน รวมทั้งกลไกการขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติมีความเหมาะสม อย่างไรก็ตามควรแก้ไขในประเด็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างการรับรู้เรื่องการขับเคลื่อนการกีฬา ประกอบกับผู้วิจัยดำเนินการวิพากษ์การดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาผ่านประสบการณ์ และการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ายังมีปัญหาทั้งทางด้านโครงการ บุคลากร งบประมาณ แผนปฏิบัติการ การติดตามและประเมินผล และการประชาสัมพันธ์

ผลการศึกษาที่ต่อบวัตอุปสงค์การวิจัยข้อที่ 3

ผลการศึกษาที่ต่อบวัตอุปสงค์การวิจัยข้อที่ 3 มีรายละเอียดผลการศึกษาโดยสรุป คือ ผู้วิจัยทำการทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ กลไกการขับเคลื่อนแผนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาสถานภาพ ผลการดำเนินงานในปัจจุบัน และการวิพากษ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการกีฬา นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์หาช่องว่าง และปัญหาอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขให้ครบถ้วนตามปัญหาที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยสรุปแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนแผนออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. A – Awareness การประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ โดยการประชาสัมพันธ์แผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน เข้าใจตรงกันอย่างเป็นเอกภาพ รวมทั้งจัดทำคู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการกีฬา
2. B – Budgeting การงบประมาณ โดยการเร่งรัดให้เกิดงบประมาณด้านการกีฬา
3. C- Contributing Factor การสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมาย โดยการปรับโครงสร้าง กองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติให้เป็นหน่วยงานที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอและเพิ่มองค์ความรู้ที่เหมาะสม สร้างความเข้มแข็งของกลไกในส่วนภูมิภาค
4. D – Driven การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาอย่างบูรณาการ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการรายประเด็นตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) และการบูรณาการเพื่อเสนอโครงการร่วมกัน ผ่านการจัดประชุมเพื่อจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ
5. E - Evaluation การติดตามและประเมินผล โดยการผนวกเรื่องการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ไปอยู่ในกลไกการติดตามของ ค.ต.ป.ประจำกระทรวง และผู้ตรวจราชการ พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลให้สามารถแสดงผลแบบ Dashboard รวมทั้งกำหนดแนวทางการนิเทศหรือกรอบระยะเวลาในการติดตามการดำเนินงานที่ชัดเจน

นอกจากนี้ยังต้องมีกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา โดยมีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย สั่งการ มอบนโยบาย และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนระดับต่างๆ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา สั่งการไปยังคณะกรรมการรายประเด็น 5 ประเด็น จัดทำแผนปฏิบัติการรายประเด็น แปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และสรุปผลพร้อมรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งกองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติเป็นศูนย์ประสานงานกลางระหว่างคณะกรรมการระดับนโยบายกับหน่วยงานระดับปฏิบัติ เพื่อส่งต่อภารกิจให้หน่วยปฏิบัติ เสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา ขับเคลื่อนงานผ่านระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และระบบการติดตามและประเมินผลที่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ประเด็นการหาช่องว่าง (GAP) ของห่วงโซ่คุณค่าภายใต้แผนแม่บทย่อยในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา ว่าควรให้ความสำคัญกับเรื่องใด
2. ประเด็นการจัดลำดับโครงการที่มีความสำคัญและผลลัพธ์สูงในการตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาว่าควรมีเกณฑ์ในการจัดลำดับโครงการอย่างไร
3. ประเด็นการใช้กลไกหรือนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา ประยุกต์ใช้ในการผลักดันให้มวยไทยเป็น Soft Power เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ
4. นักวิจัยที่สนใจพัฒนาต่อยอดงานวิจัยต่อไปอาจจะนำเอาข้อเสนอแนะไปพัฒนาต่อเพื่อให้งานวิจัยที่เกิดขึ้นในอนาคต มีผลลัพธ์ที่ดีกว่าเดิม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การคิดเชิงบูรณาการ. กรุงเทพฯ : ชัคเชส มีเดีย, 2546.
- ดำรง วัฒนา. การถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 24, 2563.
- ปิยธิดา ตรีเดช, สมชาติ โตรักษา และ พีระ ครีกศรีนิจิตร. หลักการบริหารจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส.พี.เอ็น การพิมพ์ จำกัด, 2552.
- รางวัลคุณภาพแห่งชาติ, สำนักงาน, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2565-2566 ธันวาคม 2564. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน), 2564.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา. การบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ (Creative Integration). กรุงเทพฯ : ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้, 2562.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร, 2545.

วารสาร

- นพนันต์ ชั้นประดับ, พลตรี. “แนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง”. วารสารรัฐสาร. ปีที่ 63 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2564 หน้า 63-74.
- เลิศพร อุดมพงษ์. “การศึกษาติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ: ศึกษากรณียุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมในประเด็นเร่งด่วนเรื่องสังคมสูงวัย”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2565 หน้า 283-296.
- สงวน อินทร์รักษ์ และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์. กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2565) หน้า 155-156
- สัญญา เคนาภูมิ และ บุรฉัตร จันทร์แดง. “ตัวแบบทฤษฎีการนโยบายนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ”. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2562 หน้า 113.
- สิริฤกษ์ ทรงศิริวไล, ศ.ดร. นพ. “โครงสร้างและกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ”. วารสารรัฐสาร. Vol. 60 No. 3 ตุลาคม - ธันวาคม 2018 หน้า 8-21.

วิทยานิพนธ์

ขวัญฤทัย เทพพิทักษ์. “การศึกษาห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจส่งออกผลไม้แปรรูปของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลก”. การค้นคว้าอิสระหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2558.

จันทร์จิรา เลิศสงวนวงศ์. “กลยุทธ์การแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบปฏิบัติการภายในของอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์”. สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิตวิทยาลัย การจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557.

โชควีร์ อ้นถาวร. “รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา”. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, 2561.

ชยาน์ขวัญ ไชยพินิตนันท์. “ความพร้อมด้านการบริหารจัดการเพื่อรองรับการขยายตัวภาคอสังหาริมทรัพย์ของสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาหางดง และ สาขาดอยสะเก็ด”. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2556.

ชัยรัตน์ นทีประสิทธิ์พร. “กลยุทธ์การแปลงแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในกรอบประชาคมอาเซียนภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่”. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2562.

ทวีวรรณ อินดา การพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดุษฎีนิพนธ์หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 2552.

พสกร ทวีทรัพย์. “การศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการบูรณาการการจัดการศึกษาในจังหวัดเพชรบูรณ์”. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์, 2561.

ภาณุพงศ์ กุดสุดา และ กฤษฎา เรืองพุช. “การพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ กรณีศึกษา: หมี่โบราณพัทลุง”. วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรม การจัดการและโลจิสติกส์ วิทยาลัยนวัตกรรมการด้านเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2562.

มนต์ธิภา วงศ์ทวีวัฒน์. “การบริหารจัดการตามแนวทฤษฎีที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ไทย โทเร ซินเทติกส์ จำกัด”. สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.

กฎหมาย

“กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2553”. 21 ก, 26 มีนาคม, 2558.

“แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 140 ตอนพิเศษ 51 ง, 7 มีนาคม 2566.

“ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561- 2580)”. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก 13 ตุลาคม 2561.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, 6 เมษายน 2560.

“แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570)”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 140 ตอนพิเศษ 75 ง, 30 มีนาคม 2566.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

ก.พ.ร., สำนักงาน. คู่มือคำอธิบายแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546.

ก.พ., สำนักงาน. รายงานผลสรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารภาครัฐ หลักสูตร การสร้างมูลค่าจากต้นน้ำถึงปลายน้ำ (Value Chain Creation), 2556.

คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารราชการแบบบูรณาการ สำนักงาน ก.พ.ร. (ม.ป.ป.)

นโยบายและแผน, สำนัก, สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning Manual) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 เดือนมิถุนายน 2561 สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2565.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก, กรม. “แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ พ.ศ. 2566-2570”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://nph.dtam.moph.go.th/index.php/news-nph/download-document-nph/379-2-2566-2570>, 2566.

การท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวง. “แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.iok2u.com/variety/administrator-gov/plana-tour-3-all>, 2566.

กิจการผู้สูงอายุ, กรม. แผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2580). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.dop.go.th/download/laws/th1653553501-843_0.pdf, 2566.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน, กระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.secondarytak.go.th/wp-content/uploads/2022/12/>, 2566.

- คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, สำนักงาน. “กลไกการขับเคลื่อนแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 – 2570”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [https://www.tsri.or.th/files/trf/2/docs/Policy-Strategy/Thailand_SRI_Plan_5_Years_\[2023-2027\]_Rev1.pdf](https://www.tsri.or.th/files/trf/2/docs/Policy-Strategy/Thailand_SRI_Plan_5_Years_[2023-2027]_Rev1.pdf), 2566.
- เฉลิม ศรีผดุง. “เอกสารการบริหารราชการแบบบูรณาการ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/document/dwnt/mjg3/~edisp/uatucm287075.pdf>, ม.ป.ป.
- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, สำนักงาน. “แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://nwt.onab.go.th/th/file/2566-2570>”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://nwt.onab.go.th/th/file/2566-2570>”.
- พัฒนารัฐบาลดิจิทัล, สำนักงาน (องค์การมหาชน) (สพร.). “(ร่าง) แผนพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.dga.or.th/policy-standard/policy-regulation/dga-019/dga-027/dg-plan-2566-2570>, 2566.
- เศรษฐกิจการเกษตร, สำนักงาน. “แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 – 2570”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.opsmoac.go.th/phichit-dwl-files-442991791932>.
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต. “แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.stopcorruption.moph.go.th/application/editors/userfiles/files.pdf>, 2566.
- สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=plan13>, 2566.

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ** : นายมงคล วิมลรัตน์
- วัน เดือน ปีเกิด** : 29 มีนาคม 2514
- การศึกษา** : ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
: ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประวัติการทำงานโดยย่อ** : เศรษฐกร 5 และ 6. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ
สำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
: นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
: นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการพิเศษ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
: ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา
สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
: ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ตำแหน่งปัจจุบัน** : ผู้ช่วยปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

เรื่อง แนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยได้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ผู้วิจัย นายมงคล วิมลรัตน์

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๕

ตำแหน่ง ผู้ช่วยปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกีฬาเป็นเครื่องมือทางสังคมที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของประชาชน หลายประเทศทั่วโลกได้ส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายจนกลายเป็นวิถีชีวิต เนื่องจากการกีฬาเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างสุขภาพทั้งสุขภาพกายที่ป้องกันโรคร้ายไข้เจ็บ และสุขภาพใจ ในหลายกรณีการกีฬาสามารถเป็นเครื่องมือด้านความมั่นคงในการเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในพื้นที่ รวมทั้งเป็นศูนย์รวมจิตใจในการสร้างแรงบันดาลใจของคนในประเทศ การหล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ตลอดจนการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการกีฬามาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่ง ปี 2560 เกิดจุดเริ่มต้นสำคัญในการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายด้านการกีฬาของประเทศไทย กล่าวคือ มีการบรรจุถ้อยคำ “การกีฬา” ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 นับเป็นครั้งแรกที่มีการบรรจุถ้อยคำ ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนและยั่งยืนในการพัฒนาการกีฬาของประเทศไทย ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561 เพื่อเป็นหลักการสำคัญของการกำหนดทิศทางและกระบวนการบริหารจัดการการกีฬาของประเทศไทยให้มีความชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ประกอบกับในปีเดียวกันยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2561 ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาใน ยุทธศาสตร์ชาติ (3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ถ่ายทอดลงสู่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 14 ศักยภาพการกีฬา โดยมีเป้าหมายในภาพรวม คือ คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้น ด้วยกีฬา และกำหนดตัวชี้วัดคืออายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 โดยจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566-2570) ซึ่งเป็นแผนระดับที่สาม เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานด้านการพัฒนาการกีฬาของประเทศไทยในทุกมิติ และขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างไรก็ตามจากผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ผ่านมา พบว่าสถานการณ์กีฬาของประเทศไทยยังอยู่ในสถานะที่ยังต้องการพัฒนาอย่างมาก เนื่องจากยังไม่สามารถดำเนินงานพัฒนากีฬาในแต่ละภาคส่วนให้บรรลุผลตามที่กำหนดได้ กล่าวคือ ตัวชี้วัดที่กำหนดส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย มีการกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ยังขาดการบูรณาการการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการบูรณาการในการรวบรวมและวิเคราะห์ฐานข้อมูล (Data Analytic) ที่ใช้ร่วมกันภายในและภายนอกองค์กรอย่างเป็นระบบ รวมทั้งขาดกลไกในการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานในแต่ละประเด็นการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งอาจส่งผลให้การดำเนินงานด้านการกีฬาของประเทศไทยไม่บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จึงจำเป็นต้องศึกษาวิจัยกระบวนการขับเคลื่อนแผนด้านการกีฬาทั้งระบบเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน สภาพปัญหา และแนวโน้มในอนาคต เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยได้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ และกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา
3. เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาของประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่กำหนด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาการศึกษาครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน

2. ขอบเขตรระยะเวลา

ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2565 – 31 พฤษภาคม 2566 (ระยะเวลา 6 เดือน)

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย ตำรา บทความวิจัย บทความวิชาการ และข้อมูลภาคสนามซึ่งข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษานำมาเรียบเรียงด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Analytic Induction) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การค้นคว้า รวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์

ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร (Documentary Research) เช่นหนังสือ ตำรา วารสารวิชาการ เอกสารราชการ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย ที่เกี่ยวข้องด้านการกีฬา และแนวทางการขับเคลื่อนแผนระดับต่าง ๆ

2. การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการแบบสอบถามปลายเปิด

3. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

เพื่อเรียนรู้สถานการณ์ในปัจจุบัน และสาเหตุแห่งปัญหา ในการนำมากำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่กำหนด

4. การนำเสนอข้อมูล

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 จากการศึกษา วิเคราะห์ สถานภาพ และกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในปัจจุบัน ประกอบด้วย (1) ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา (2) กลไกการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา (3) ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (4) กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ โดยจากผลการศึกษาพบว่ากระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาในปัจจุบัน เป็นในลักษณะการถ่ายทอดจากบนลงล่าง กล่าวคือ การมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นแผนระดับที่ 1 ที่ทุกหน่วยงานต้องร่วมกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ถ่ายทอดไปสู่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 2 มีการกำหนดแผนแม่บทย่อยและตัวชี้วัดเพื่อตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ถ่ายทอดลงไปสู่แผนระดับที่ 3 ได้แก่ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) ซึ่งเนื้อหาจะประกอบด้วยแนวทางพัฒนาโดยละเอียดสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และมีการเพิ่มเติมแนวทางพัฒนาที่สำคัญที่ยังมีช่องว่างเพื่อเติมเต็มปัจจัยที่ขาดหายในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี หากลองลึกไปในรายละเอียดจะพบว่ากลไกการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 โดยใช้หลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) กล่าวคือ หลักในการดำเนินการและปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ทุกภาคส่วนสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปในทิศทางเดียวกัน โดยทุกการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน (X) ต้องสามารถบรรลุผลลัพธ์ได้อย่างน้อย 1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) สะท้อนไปถึงเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ (Z) รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ/การดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว เพื่อให้การแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ เป็นกลไกสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือให้ความเห็น กำกับดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬา

รวมทั้งเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ และการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการพัฒนาการกีฬาของชาติก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบและสั่งการต่อไป มีคณะอนุกรรมการฯ รายประเด็นพัฒนาภายใต้คณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ จากนั้นผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ข้อเท็จจริง ประสบการณ์ รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Individual Interview) พบปัญหาและอุปสรรค โดยสรุป ดังนี้

1. ปัญหาด้านการบริหารจัดการและกระบวนการ อาทิ โครงการที่ต้อบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬามีน้อย และยังไม่เชื่อมโยงกับกลไกคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ขาดแผนปฏิบัติการในแต่ละประเด็นการพัฒนา การขอรับการจัดสรรงบประมาณแบบไม่บูรณาการ ขาดกระบวนการจัดเก็บตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม ตัวชี้วัดจำนวนมากเกินไป การประชาสัมพันธ์ที่ไม่เพียงพอ โครงสร้างของหน่วยงานเลขานุการไม่เหมาะสม รวมทั้งขาดระบบการรายงานผลที่มีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาด้านบุคลากร อาทิ บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) รวมทั้งขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์ของระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลในระบบมาประมวล เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนด้านการกีฬาได้

3. ปัญหาด้านงบประมาณ อาทิ การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอ การไม่มีงบบูรณาการด้านการกีฬา

4. ปัญหาด้านการติดตามและประเมินผล อาทิ ยังไม่มีการกำหนดแนวทางการนิเทศหรือกรอบระยะเวลาในการติดตามการดำเนินงานที่ชัดเจน ขาดวิธีการประเมินผลการดำเนินงานตามวงจร PDCA

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยทำการทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ กลไกการขับเคลื่อนแผนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาสถานภาพ ผลการดำเนินงานในปัจจุบัน และการวิพากษ์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์หาช่องว่าง และปัญหาอุปสรรคเพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่กำหนดตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 โดยผู้วิจัยสรุปแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการกีฬาของประเทศไทยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. A – Awareness การประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้
2. B – Budgeting การงบประมาณ โดยการเร่งรัดให้เกิดงบบูรณาการด้านการกีฬา
3. C- Contributing Factor การสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมาย โดยการปรับโครงสร้างกองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติให้เป็นหน่วยงานที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

4. D – Driven การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาอย่างบูรณาการ โดยการ จัดทำแผนปฏิบัติการรายประเด็นตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) และการบูรณาการเพื่อ เสนอโครงการร่วมกัน

5. E - Evaluation การติดตามและประเมินผล

นอกจากนี้ยังต้องมีกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา โดยมี คณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย สั่งการ มอบนโยบาย และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตาม ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนระดับต่าง ๆ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา สั่งการไปยัง คณะอนุกรรมการรายประเด็น 5 ประเด็น จัดทำแผนปฏิบัติการรายประเด็น แปรลงนโยบายไปสู่การ ปฏิบัติ และสรุปผลพร้อมรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งกองนโยบายการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งชาติเป็นศูนย์ประสานงานกลางระหว่างคณะกรรมการ ระดับนโยบายกับหน่วยงานระดับปฏิบัติ เพื่อส่งต่อภารกิจให้หน่วยปฏิบัติ เสนอขอรับการจั ดสรร งบประมาณที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬา ขับเคลื่อนงานผ่านระบบสารสนเทศที่มี ประสิทธิภาพ และระบบการติดตามและประเมินผลที่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ประเด็นการหาช่องว่าง (GAP) ของห่วงโซ่คุณค่าภายใต้แผนแม่บทย่อยในแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการกีฬา ว่าควรให้ความสำคัญกับเรื่องใด
2. ประเด็นการจัดลำดับโครงการที่มีความสำคัญและผลลัพธ์สูงในการตบโจทย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาว่าควรมีเกณฑ์ในการจัดลำดับโครงการอย่างไร